

DOMOLJUB

Izhaja vsak četrtek. Cena mu je 3 K na leto. (Za Nemčijo 3 K 60 vin., za Ameriko in druge tuje države 4 K 60 vin.) — Posamezne številke se prodajajo po 10 vin.

Slovenskemu ljudstvu v pouk in zabavo.

Spisi in dopisi se pošiljajo: Uredništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeve ulice št. 2. Naročnina, reklamacije in inserati pa: Upravištvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeve ulice št. 2.

Stev. 2.

V Ljubljani, dne 9 Januarja 1908.

Leto XXI.

Proti alkoholu. Zlata doba.

Tega sovražnika našega ljudstva alkohol, smo en čas v miru pustili. A on še vedno mogočno in silno gospodari in rogovili po naši domovini. In mi bi ne bili pravi „domoljubi“, če bi to rogoviljenje mirno gledali, pa k temu nič ne rekli.

Začel je pa medtem izhajati poseben časnik zoper alkoholizem. Ali ga morda že poznate? Če ne, vam ga vljudno predstavimo: „Zlata doba“ se imenuje. Tiska se isto tako v Katoliški tiskarni v Ljubljani, naroča pa pod temle naslovom: „Upravištvu Zlate dobe v Ljubljani, Marijanišče.“ Izhaja 15. dan vsakega meseca in stane 3 krome na leto. 3 krome! To je pa res malo za tak časnik! Le pomislite, kolikokrat na leto se lahko zapijejo 3 krome! Časih gre en sam večer toliko po vodi. Te tri krome ti lahko rode 30 kron in več. Zato pa se nikar ne tresi za tiste 3 kronice in piši v Ljubljano v Marijanišče, naj ti list pošiljajo.

Toda, radoveden in, zakaj se neki imenuje „Zlata doba“? Kaj pa je zatega na njem? Čuj, to ti bo razloženo v naslednjem:

Ob rojstvu sv. Janeza Krstnika, zavetnika družbe treznosti, so se posvetovali in popraševali njegovi domači, kako naj bo temu otroku ime. Enako smo modrovali in se popraševali ob ustanovitvi glasila za treznostno gibanje. Razna so bila mnenja, razni nasveti, končno so se uredniki odločili za ime: Zlata doba. Oporekali so nekateri temu imenu trdeč, da preveč pove, drugi pa so izražali svoje živo prepričanje, da človeštvo ne more priti do one sreče, do one zlate dobe, kolikor je na svetu sploh mogoča, razen po treznosti. Torej ni nobeno

pretiravanje ako kot zlato dobo označimo list, ki si stavi kot glavno nalogo, delovati z vsemi silami na to, da se čim več ljudi pridobi za smisel in pomen treznostnega gibanja v vsem zasebnem in javnem življenju, da zanese to misel živo in oživljajočo med posamezne ljudi, med družine, v šolo, v občino, v dežele, v državo.

S tem se nočemo ponašati s kako novo mislijo, ker nam zgodovina kaže, da se je s treznostnim gibanjem že marsikateri narod rešil pogina, da se je zanetila v mnoge propale družine iskra novega življenja, novega blagostanja. To gibanje, kateremu želimo tudi med našim narodom odpreti vrata in okna na stežaj, ni novo med nami; živelo ali vsaj živetarilo je pri nas vedno. A tako nujno, tako potrebno ni bilo nikdar, ker tako na splošno ni še nikoli alkoholizem razjedal jedra našega naroda, kakor se to godi pred našimi očmi. Alkoholizem je privedel naš narod do propada. Število Slovencev ne narašča v istem razmerju, kakor število naših nemških sosedov. Krivo pa temu ni samo izseljevanje, kriva je temu v prvi vrsti pojemajoča življenska moč, katero je zamoril alkoholizem, ki se deduje od roda, in sicer na telesu in duhu vedno slabjšega. Da naš narod s tako lahkoto zapušča rodno zemljo, to ni samo vzrok žalostni tvorni položaj, to je znak njegove duševne bolezn, one nestalnosti, onega nesmiselnega beganja za srečo brez določene smeri. Tako jo vozi ladija brez krmila, ki gre tudi naprej, dokler se to poljubi vetrovom in valovom, ki jo pa prej ali slej pokopljejo v brezdanjem morju.

Namesto raznih dokazov, da treznostno gibanje vodi narode do lepše prihodnosti, do boljše, zlate dobe, navedem le par zgledov, ki nam to jasnejše dokažejo.

Nedavno je govoril v Parizu v akademiji profesor Friderik Passy o vprašanju,

kako zmanjšati siromaštvo med človeštvom. Tu je zastopal mnenje, da je vzrok temu vsak posameznik sam, ker se vdaja strastem, lenobi, zapravljivosti, alkoholizmu. Francoski narod je do njegove duševne, telesne in politične onemoglosti privedel absint, kakor Francozi imenujejo svojo narodno opojno pijačo. Absint je otopil Francoze. In če opazujemo Francoze v politiki, v znanstvu, v leposlovju, v družbi, zdi se nam, kakor da gledamo pred seboj od absinta pijanega človeka, ki je duševno in telesno opešal, in je kakor nalašč lahko pridobil ga za vse slabo. On živi v zastrupljenem ozračju, zato propada na vse strani. Ta nekdanj tako krepak narod vidi pred seboj odprti grob, od leta do leta se mu manjša število prebivalstva, on izgublja veljavo v krogu velevlasti. Razširjanju brezverstva so odprta vrata do kraja, v svojem zasebnem in javnem življenju nastopa kakor otrok, njegovo govorjenje in vedenje po nezmerni pijači omotenega človeka. Značilno je na Francoskem gibanje vinogradnikov v preteklem letu. V državi, kjer se pridelava vina desetkrat toliko, kakor v Avstriji — nad 30 milijonov hektolitrov — je nastala kriza pri vinogradnikih tako resna, da je usodna za državo. Vinogradniki južne Francoske, ki je pravi vinski eldorado, so se zbirali na protestnih shodih in zbralo se jih ni malo, po 100 tisoč, 300 tisoč, v Montpellieru se jih je nedavno zbralo 500 tisoč, kjer so oporekali sleparskemu ponarejanju opojnih pijač, sami pa tonejo v množini vina, za katero ne najdejo kupca, da bi jim ga plačal po oni ceni, katero potrebujejo, da pokrijejo svoje stroške pri vinogradništvu.

Ne torej abstinentje, marveč spekulantje z umetnim alkoholom groze ugonobiti vinogradnike. To je za nas dokaz, katerega ob dani priliki lahko porabimo proti nasprotnikom treznostnega gibanja, ki nas hočejo

pobljati z narodno-gospodarskega stališča, češ da bomo vinogradnikom škodovali.

Ni je države po prirodnih silah bogatejše nego je Francoska, in vendar v vsakem oziru tako hitro propada, ker je absint zastrupil narodno dušo in telo in ga je izročil kot igračo njegovim notranjim in zunanjim sovražnikom. — Oj, kje je ona zlata doba za Francoze, ko so oni poveljevali Evropi v znanstvu, leposlovju in politiki!...

Nasproti pa mi je nedavno pripovedoval neki slovanski potovalni učitelj, ki se je dalje časa, proučujoč razne gospodarske stroke, mudil na Danskem, o ondodnih razmerah. V tej deželi vlada blagostanje, rednost, ukaželjnost, zadovoljnost. Poslušal sem ga, in zdelo se mi je, kakor da bi poslušal povesti iz „Tisoč in ena noč“. Ako pohajaš gostilne, nikjer ne naletiš na nobenega pijanega človeka, pijače po mizah vidiš le malo in v majhnih posodicah; ako spiješ dva kozarčka piva, te domačini že ogledujejo in te spoznajo na tem, da si tujec. Ponoči je vse tiho in mirno, nobenega kričanja in razgrajanja nikjer. Zvečer je kmalu vse pri počitku, zjutraj pa na vse zgodaj vse na nogah in pri delu. Šole vsepovsod, zlasti gospodarske. Po večjih selih so ljudska gospodarska vseučilišča. V vsaki kmetški hiši najdeš izobražene ljudi, s katerimi lahko govoriš o politiki, o raznih gospodarskih panogah. Vsako soboto srečavaš po ulicah raznašavce listov težko obložene, ki jih šodoma oddajajo po hišah. Vsak posel ima tam svoj list. V nedeljah vse bere, popoldne se zbirajo v raznih društvih, po raznih shodih, kjer se o tem razgovarjajo, kar so brali. Danska raste v blagostanju, in dežela, ki je bila pred tridesetimi leti ob robu propada, v zasmeh zlasti Angležem, se dviga in gospodarski osamosvaja. In za vse to ima največ zaslug treznostno gibanje, ki je prevzelo deželo in jo osrečilo. Pač zlata doba, kolikor je mogoče na svetu, če je tudi le polovica vsega res, kar mi je pripovedoval imenovani gospod, ki ni abstinent, in ki sam tudi ni mogel takoj verjeti, da treznostno gibanje proizvodi v kratkem času tako spremembo v duši narodovi in v njegovih gospodarskih razmerah.

Omenil sem teh dveh slučajev, ki kažeta, kam privede bogat narod alkoholizem in kam privede majhen, ubog narod treznost in z njo združena delavnost. To pa se po svetu povsod pojavlja bolj ali manj značilno. Angleška je velemogočna vladarica sveta, a šteje na milijone abstinentov, enako Zjedinjene ameriške države. Rusija z „vodko“ v roki je bila poražena od treznosti Japoncev. In tako vsepovsod dela treznost narode mogočne, alkoholizem pa jih ubija.

Tako bo tudi z nami Slovenci. Ako ne ustavimo pravočasno alkoholnega hudo urnika, pridivjal bo nad narod in potegnil seboj vse, kar ima naš narod lepega in osrečujočega: vernost, poštenje, delavnost, vse, prav vse in ostale nam bodo same razvaline! Skrajni čas je, da vsakdo prime za rešilno delo. Zmernostno gibanje ne sme biti delo male trohice, postati mora splošno, ker je sila velika. Držimo se pri tem navodil katoliške cerkve, ki nam tudi v tem pogledu daje vedno isti nauk. Veda

se je glede alkohola motila, ker mu je pripisovala nekdanjo redilno moč, sedaj je priznala svojo zmoto. Cerkev je pijačo vedno priznavala le kot poživilo, in to stališče sedaj zastopa tudi veda. Nauk cerkve je vedno isti: Nezmernost je greh proti Bogu, samemu sebi in bližnjemu, zmerno vživanje pijače je dovoljeno, a vedno združeno z nevarnostjo, da zvabi človeka s seboj v vrtinec nezmernosti; popolna zdržnost je pa svet, ki naj se goji čim več tem bolje, da se z njo prekvaša človeška družba.

Popolna zdržnost zahteva pričetkoma nekega junaštva, a odstrani za pozneje vse boje in vsako nevarnost. Kedor prav v živo vidi zlo, ki ga napravlja alkoholizem, njemu ne bo težko oprijeti se popolne zdržnosti.

Ko je gledal blagopokojni škof Baraga, kako žganje zastruplja in končuje uboge Indijance, tedaj je tudi v svojih govorih posebno povdarjal potrebo treznosti. S tem se je seveda zameril alkoholskim spekulantom, ki so napojili in naščuvali Indijance, da naj ubijejo svetega misijonarja Pridrli so pred njegovo hišico, ter štiri ure ponoči razgrajali in skušali vlomiti v hišo, da bi Barago umorili. Ves čas med tem peklenkim hruščem je oče Baraga klečal in molil. Prepričan, kako usodno vpliva nezmernost na njegovo ljudstvo, sklene oni trenotek samega sebe žrtvovati kot zgled. V tej hišici, obdan od napadovavcev, on slovesno Bogu obljubi vzdržati se vseh opojnih pijač celo svoje življenje. In držal je svojo obljubo zvesto do konca...

Žrtev, vzorov treba tudi našemu narodu! Tako umevamo abstinentno gibanje, ki naj reže pot vsesplošnemu prizadevanju po treznosti. Vsak, kedor res ljubi narod, se rad pridruži temu delu. — Vsi abstinentje, vsi ljubitelji zmernosti, vsi stopimo v bratsko kolo v boj proti alkoholizmu za našega naroda boljše čase, za njegovo zlato dobo!

A. K.

Političen pregled.

ČEŠKO-NEMŠKA SPRAVA.

Razmerje med Čehi in Nemci je postalo že nevdzdržljivo. Nemci Čehom nikakor nečejo zadostiti njihovim zahtevam, Čehi se pa tudi ne uklonijo. Poslanec Herold pravi, da morajo Čehi nasproti Nemcem postaviti trden pozitiven program. To naj se zgodi v prihodnjem češkem deželnem zboru, kjer naj prisilijo vladu, da zavzame svoje stalšče in izreče enkrat odločno besedo. Nekateri češki listi zahtevajo, da naj se češki poslanci že sedaj sporazumejo o trdnem programu glede na češko-nemško spravo.

KRANJSKE DEŽELNOZBORSKE VOLITVE.

Vodstvo Slovenske ljudske stranke se je v seji osnovalo kot Osrednji volivni odbor. S. L. S. postavi svoje kandidate v vseh kmučkih in mesinih okrajih. Od dosedanjih deželnih poslancev so doslej napovedali svojo zopetno kandidaturu gg.: dr. Šusteršič, Povše, Demšar, Jaklič in Žitnik, in sicer

prvi štirje v dosedanjih okrajih, msgr. dr. Žitnik pa za notranjske kmečke občine (Postojna-Logatec). — O vseh kandidaturah se bodo pred vsem imeli izreči krajevni zaupniki. — Deželni glavar g. Oton pl. Detela je v posebnem pismu izjavil, da odklanja zopetno kandidaturu, sklicujoč se na to, da si je s tridesetletnim naporim delom v javnem življenju pridobil pravico, umakniti se k počitku. Osrednji volivni odbor je to izjavo, upoštevajoč navedene tehtne vzroke, vzel obzalovaje na vednost in soglasno sklenil, izreči gospodu deželnemu glavarju iskreno zahvalo stranke za mnogoletno, trudapolno, dosledno in vseskozi rodoljubno delo za občni blagor.

Deželnozborske volitve za Kranjsko se bodo vršile 21. februarja za kmečke občine, 28. februarja za trge in mesta, 6. marca za veleposestvo.

PODALJŠANJE BANČNEGA PRIVILEGIJA.

Na izrednem občnem zboru „Avstro-ogrskanske banke“ so soglasno pooblastili glavni svet, da vloži na avstrijsko in ogrsko vlado prošnjo za podaljšanje bančnega privilegija. Kakšen bo pa izid, se ne ve. Na Ogrskem se močno deluje na odpravo skupne banke, in na ustanovitev samostojne ogrske banke. Glede na to vprašanje nastane gotovo še hud boj, ker so tudi Ogrski različnih misli.

VOJAŠKE ZADEVE IN MAŽARI.

Ogrski listi pišejo, da dela vojni minister z vso silo na pomnožitev števila vojaških novincev. Podpira ga prestolonaslednik. Ogrska vlada se ne more izogniti temu vprašanju in bo izkušala doseči narodne koncesije, da dovoli povišanje števila vojaških novincev.

DELEGACIJE

ne prično zborovati, kakor so prvotno sodili, 8. t. m. marveč šele potem, ko se povrnejo delegati od svojega potovanja iz Trsta in Pulja. Pred 18. t. m. se ne prično delegacijska posvetovanja, plenarne seje bodo najbrže zadnji teden januarja.

NIŽJEAVSTRIJSKI DEŽELNI ZBOR.

Zasedanje nižjeavstrijskega deželnega zbora bo trajalo le nekaj dni. Pred vsem bodo razpravljali o posojilu dunajskega mesta v višini 300 milijonov kron za investicije. Zasedanje se je pričelo 8. januarja.

GROF STERNBERG — DEŽELNOZBORSKI KANDIDAT.

Grof Sternberg nasopi kot kandidat pri prihodnjih deželnozborskih volitvah na Češkem v Chrudimu. V kratkem se predstavi volivcem. Chrudim je zastopal prej mladočeh Pittch.

NEMŠKI AGRARCI IN VOLITVE V ČEŠKI DEŽELNI ZBOR.

Izvrševalni odbor nemške agrarne stranke je v seji 4. t. m. postavil kandidate za volitve v češki deželni zbor. Minister Peschka se je upravičil z ozirom na uradne posle, da se seje ne more udeležiti.

VOLITVE V HRVAŠKI SABOR.

Volitve v hrvaški sabor, ki je bil pred kratkim sklican in še isti dan razpuščen, se bodo zvršile zadnje dni februarja. Volivni boj se je že začel. Med strankami je najbolj pripravljena Starčevićeva stranka, zraven nje bodo prišle v poštev tudi stranka resolucijonašev in mažaronov.

RAUCH HRVAŠKI BAN.

V kratkem bo imenovan za bana na Hrvaškem baron Rauch.

BOJKOT PRUSKEGA BLAGA V GALICIJI.

Odbor „Zveze za pospeševanje domače obrti“ je izdelal načrt za bojkot pruskega blaga, ker hočejo Prusi razlastiti poljska posestva v svojem kraljestvu. Naredi se seznam blaga, ki se uvaža iz Rusije in kako ga nadomestiti v Avstriji, na Francoskem, Angliškem itd. Po shodih se bo agitiralo za izvršitev tega načrta. Objavile se bodo tudi vse tvrdke, ki so prekinile stik s Prusijo.

ČRNA GORA.

V Črni gori se je sestavilo posebno sodišče, ki bo preiskavalo zaroto proti knezu. V to sodišče je pozvan iz vsakega sodnega okraja po en sodnik.

RUSIJA.

V Rusiji je bil ravnokar dokončan takozvani viborški proces. Poslanci prve ruske dume so razširjali neki razglas naperjen proti ruskemu samodržstvu in zahtevali več pravic za narod pri zakonodajstvu.

Vsled tega so prišli vsi poslanci prve ruske dume pred sodišče, kar se dosedaj še ni nikoli zgodilo. V obtožni dvorani so se videli ljudje vseh stanov in vseh narodnosti na Ruskem, in dasi so zastopali nebroj političnih strank, so bili kot obtoženci jedini in vsi so ostali, kadar je sodnik jednega izmed njih poklical. Branili so jih najznamenitnejši odvetniki Rusije. Vprašani, če priznavajo svojo krivdo, so razen jednega vsi slovesno izjavili, da ne. Dva obtoženca sta bila izpuščena, ostali so bili obsojeni na trimesečni zapor. Ko je bila sodba razglašena je obsojene poslance obsulo s cvetjem občinstvo. Tožitelji so s tem dejanjem osramotili sami sebe.

PREPREČEN NAPAD NA RUSKO CARICO.

Casopis »Novo Vreme« je objavil vabilo na pogreb Marije Feodorovne Romanove. Policija je po tem naznanilu odkrila nameravani napad na carico-mater Marijo Feodorovno, ki se je imel izvršiti ob uri naznanjeni v časopisu. Policija je zaprla 19 sumljivih oseb.

KULTURNI BOJ NA FRANCOSKEM.

Kulturni ali napredni boj se bje na Francoskem z vedno večjo silo ter ni nič drugega kot boj proti katoliški veri in cerkvi. Poslanska zbornica je sprejela devolucijsko postavbo, s katero se hoče država polastiti ustanovnega premoženja ki so ga podarila usmiljena srca cerkvi za dobrodelne namene. Vlada hoče tudi določiti, da posestva duhovskih vzgoje-

vališč ne spadajo med šolsko, ampak cerkveno premoženje. S tem bi se državi priznala pravica, tudi to premoženje zapleniti, in lažje bi pregnala duhovne iz zasebnih šol. To so posledice francoske svobodomiselnosti, ki ne trpi v javnosti niti najmanjše reči, ki bi spominjala na krščanstvo. Znano je, da so izgnali iz bolnišnic usmiljene sestre, ki so zastoni žrtvovalle svoje delo in trud v korist bolnikom. Ali ne delajo tako kot anarhist, ki bi ne hotel zlatega denarja, ker je na njem cesarjeva podoba? Naj navedem še en zgled, kako se razlaga svoboda. Pred par tedni je umiral v vojašnici vojak, ki je naprosil svojega brata, da naj pokliče duhovnika. Poveljnik pa si je izmislil, da bolnik ni prišel sam na to misel in ni pustil duhovna k bolniku. Pokazal mu je sam, kako se »republikansko umira«.

Medtem, ko vlada preganja doma katoličane, pa podpira šole kongregacij v Levanti, da si ondi ohrani svoj vpliv. Levantskim kongregacijskim šolam se je dovolilo 800.000 fr. podnora. drugim šolam istotam komaj tretino, in tudi predlog, da naj minister za zunanje zadeve konzulom prepove udeležiti se maš in procesij, je nadel. Taki so svobodomislci, kadar se gre za njihov žep.

Prodaia cerkvenega premoženja na Francoskem še ni končana. Dobro znamenje je, da se velik del ljudstva ne udeležuje prodaje krivično ugrabljenega cerkvenega premoženja. Kupujejo največ judje. Unali so, da bodo dobili za cerkveno premoženje tisoč milijonov, pa so se zmotili. Blago se prodaja pod ceno, uradniki pa zraven tega še slenarijo državo. Izeubilo se bode na ta način veliko reči, ki imajo svojo zgodovinsko vrednost, dobička pa ne bo imela država, ampak Judje. Slabe posledice tega protivrskega boja bo pokazala bližnja prihodnost.

RUSKI CAR IN ITALIJA.

Vrše se pogajanja glede na sestanek ruskega carja in italijanskega kralja. Rusija želi, da se snideta v Neaplju na morju, italijanska vlada pa želi, da se sestaneta vladarja v Rimu.

MAROKO.

V Maroku so zdaj Francozi malodane omejeni vladarji. Prodajajo od vseh strani v notranost dežele. Zdej pripravljajo vojaški pohod v Kazba Medino, kjer se zbirajo uporniki. Razen Angleške, se druge evronske velevlavsti ne vtikajo v maroške zadeve, dasi je Francija očitno prekoračila meje svojih pravic.

PERZIJSKE HOMATIJE.

Usodni nemiri divjajo po Perziji. Šah in parlament sta si vedno v laseh. Vsega nereda so krivi največ Angleži, ki netijo upore v svojo korist, brez vse krivde pa tudi ni šah sam. Bil je premalo samostojen vladar in ni znal vladati svojih podložnikov. Šah se je zdaj udal parlamentu, prisegel je na ustavo in mu dal na razpolago posebno obrambno stražo in svoj telesni vojaški oddelk ruskih vojakov, ki je bil Perzijcem trn v očesu. Tudi je moral odvzeti poveljstvo vsem ruskim častnikom. Gotovo bo Perziji v veliko škodo, da ne more sama skrbeti zase, in da se tuči, zlasti Angleži vtikajo v njene zadeve. Tudi pa ni izključeno, da izbruhne med Rusijo in Angleško kljub medsebojni pogodbi v doglednem času zaradi Perzije nevaren spor.

Najnovejši dogodki.

Kolera razsaja v Meki, na najimenitnejši turški božji poti. Do sedaj je obolelo 70 romarijev, nad 50 jih je že umrlo.

Huda burja je divjala 3. t. m. v Trstu. Čolnič čuvaja Ricija, ki se je peljal prižigat luči pri svetilniku, je burja prevrnila. Čuvaj se je potopil. Mnogo oseh je vrgla burja na tla in jih hudo poškodovala.

Ogenj v petrolejskih jamah je nastal 3. t. m. na Romunskem. Več delavcev je našlo smrt v plamenu, nekaj se jih je s težavo rešilo.

Novo zaroto so odkrili v Petrogradu zoper carico, mater carja Aleksandra.

Velik potres je nastal 4. t. m. na Jamaiki, ki je napravil mnogo škode.

Barka se je potopila. Iz Londona se poroča: Jadernica »Germanija« se je 4. t. m. potopila med nevihto na morju. Utonil je kapitan in mnogo moštva. Na enem rešilnem čolnu se je rešilo nekaj mornarjev. Ti so 16 dni prebili brez jedi in pijače v čolnu. Skoro vsi udje so jim zmrznili. Čez 16 dni se je posrečilo nekemu častniku prižgati lučko, katero je opazila neka ladja, ki je rešila nesrečne mornarje. Dva moža sta bila v teh dneh umrla v čolnu, preživeli so imeli komaj toliko moči, da so vrgli njuni trupli v morje.

Sv. oče niso bolni. Iz Rima se poroča: Vesti liberalnih listov, da so sv. oče oboleli, so neresnične. Sv. oče so zdravi in vsak dan zaslišujejo dohajajoče romarje.

Mladeniška organizacija.

B. V TELOVADNICI.

I.

Redovne vaje.

(Dalje.)

Poleg četrt obrata se pa dalje napravi pol obrata, kar se izvrši na povelje »S čelom vzad«, oziroma »S čelom vspred«, kjer že ravno stoji predtel., pred ali za vrsto. Ti obrati se delajo vedno le v levo. Paziti pa je pri tem, da se telovadci ne obračajo na obeh petah, kar se zelo rado zgodi, ampak le na peti leve in na prstih desne noge, pri čemur se tudi desna noga postavi nekoliko v stran, da se ne zgubi ravnotežja, in se šele potem hitro pristavi k levi nogi. Zato naj se tudi ta vaja začetkoma dela v dveh dobah, da se tako lahko razvidita oba giba, ki sta za to vajo potrebna.

Glavna redovna vaja pa je korakanje. Korakati se prične vedno z levo nogo. Na povelje »stopom stopaj« se leva noga nekoliko privzdigne s krčenjem v kolenu in se stegnjena postavi za 60 do 70 cm. naprej. Pri korakanju je zlasti paziti na to, da ima telovadec prsa izbočena, da drži glavo pokonci in da giba zraven tudi z rokama. Če se pri korakanju ne maha z rokama, je to čisto nenaravno in prisiljeno; tako korakanje zato po vsej pravici imenujemo »leseno«. Tudi noge je treba toliko visoko vzdigovati, da se ne sliši tisto neprijetno drsanje z nogami, čeprav se nekaterim to nekam imenitno zdi, pa

ni drugega, kakor neka afektiranost v hoji. Takt ali tempo pri korakanju naj bo bolj počasen, ker se na ta način gotovo veliko lažje takt obdrži, kakor pri tistem hitrem »dronjenju«.

Korakanje se ustavi na povelje »postati, stoj«. Ko se v povelju izgovori besedica »stoj«, napravi cela vrsta še en korak, potem pa mesto da bi z drugo nogo stopila zopet naprej, pristavi to nogo hitro k drugi in tako obstoili. Seveda pri tem povelju telovadci ostanejo še vedno v pozoru in se torej ne smejo nič popravljeni ali še naprej stopati, da bi mogoče zakrili kako nastalo vrzel med vrsto, ampak vsakdo ostane na svojem mestu, kjer je obstal. Gotovo je treba precej vaje, predno se to povelje popolnoma točno in lepo izvrši.

C. IZ ODSEKOV.

Jesenice. Telovadni odsek na Jesenicah vrlo deluje. Ob četrtkih zvečer in nedeljah dopoldne po osmi sveti maši imajo člani redno telovadbo, katere se vselej udeleži nad 30 telovadcev. Poleg tega je prosta telovadba ob torkih in petkih zvečer, ob petkih zlasti za začetnike. Naraščaj, ki je razdeljen v dva oddelka, telovadi ob četrtkih dopoldne od 8. do 12. ur. Nad 70 dečkov obiskuje te ure. Vaditelji pa imajo svoje vaje ob nedeljah popoldne po nauku.

A tudi duha, ne samo telo urijo naši fantje. Ob ponedeljkih zvečer se zbirajo k govorniškim vajah, pri katerih se vadijo zlasti v nastopu in prednašanju. Ob sredah zvečer se uče petja. Vrhutega pridno sodelujejo pri tamburaških, pri predstavah, skratka pri vseh prireditvah »Katoliškega delavskega društva«.

»Čebelica« za fante telovadnega odseka bo začela poslovati po novem letu. Bog daj, da bi obilo nabrala med člani in jim omogočila, da si lažje omislijo telovadno uniformo.

St. Vid nad Ljubljano. Naša stran. Kakor smo fantje ponosni na svoje telovadnice, v katerih si krepimo ude, tako ponosni smemo biti tudi na »Našo stran« v »Domoljubu« kjer si bomo blažili duha. Naše telovadnice in našo stran pa bomo odpirali le resnemu, poštenemu delu, in kogar bomo srečali pri tem delu, pozdravili ga bomo kot brata. Zato pa šentviški fantje, po koncu čelo! Kdor se ne boji tega našega greha, vabimo ga v naš dom k delu za našo fantovsko čast.

Predavanje. V nedeljo, 22. pr. m., je na sestanku predaval g. Ivan Kogovšek. S svojim temeljitim govorom podal nam je zelo zanimivo sliko o prazgodovinski dobi, o prvih Slovencih, Rimljanih, do preseljevanja narodov. Videlo se je, da ima gospod poleg temeljitega znanja tudi veselje do mladeniške organizacije. Minulo nedeljo pa je predaval član akademičnega društva »Zarja« v Gradcu brat Pavel Rupnik. Veseli nas delstvo, da med priprostimi fanti najdemo mladeniče, ki se na visokih šolah pripravljajo za bodoči poklic. Ideja poštenosti in resnega dela ne najde ovire v napuhu in ošabnosti; v tem znamenju smo bratje in to je, ki nas navdušuje. — Prihodnjo nedeljo zopet vabimo na sestanek k predavanju.

Telovadba. V mesecu decembru smo imeli 12 telovadni ur s 170 telovadci skupno. Vaditeljski zbor in naraščaj sta imela vsak po 4 ure s skupno 84 člani, dve seji in tri sestanke. Tamburaški zbor je imel 9 skušenj z 20 člani. Stroškov je bilo 38 K 60 h, dohodkov 7 K 40 h. Članov organizacije je bilo: 55 telovadcev pa 32. — Novi člani se sprelemajo pri sestankih.

Trbovlje. Ker je bil odbor v našem telovadnem odseku pomanjkljiv, zato smo sklicali na 22. decembra 1907 občni zbor, na katerem je prišel naš br. predsednik »Zveze telovadnih odsekov« dr. L. Pogačnik. Na občnem zboru so se podala vsa poročila, iz katerih posnamemo kratko sledeče: Telovadni odsek se je ustanovil 22. septembra 1907. Rednih in izvršujočih članov ima odsek 32; vaje se vrše vsako nedeljo po dve uri in če le možno tudi med tednom. Vaje obiskuje povprečno 18 do 20 telovadcev. Orodja ima odsek še malo: skok z vso pripravo, 2 ročki, palice, kroge, drog je že dva meseca naročen; proste vaje se vedno prav pridno vadijo. Za telovadnico ima odsek v najemu veliko sobano. Dohodkov je imel odsek 338 K 20 h, stroškov pa 206 K 94 h; ostanek 131 K 26 h. — 24. novembra 1907 je priredil odsek veselico z igro, ki je dala čistega dobička 91 K 22 h. Sej je imel odsek 10, ki so trajale povprečno pa eno uro in pol. — Pri volitvi na sedanjem občnem zboru so bili izvoljeni: br. Iv. Zupan ml., rud. paznik, predsednik; br. D. Kolenc, kmečki sin, podpredsednik; br. č. g. Jos. Lončarič, kaplan, blagajnik; namestnik br. F. Lorber, posestnik; br. Iv. Černe, kovač, tajnik; namestnik br. Vek. Govejšek, rudar; načelnik br. Iv. Černe, kovač; podnačelnika br. F. Kanižar, rudar; oskrbnika orodja br. Ant. Govejšek, rudar; odborniki so: br. Avg. Jordan, ključavničar, br. Iv. Zupančič, rudar, br. Josip Rahne, rudar in br. Iv. Germačnik, kovač. — Odbor je precej obširen, zato bo pa tudi naše delo v bodočem letu jako obširno. Na zdar!

Dev. Mar. v Polju. Pri Dev. Mar. v Polju se je v nedeljo, dne 29. grudnia l. l. vršila božičnica »Katol. slovenskega izobraževalnega društva« v »Društvenem domu« ob jako veliki udeležbi. Doleta nas je velika čast, da so nas sam presvtili knezoškof Anton Bonaventura Jeglič počastili s svojo navzočnostjo v spremstvu č. g. patra Röslerja. Tako odličnih gostov še ni bilo pri naših prireditvah. Dalje so bili navzoči č. g. župnik in knezoškofijski svetnik Matija Kolar, g. dr. Göstl s svojo soprogo, gospa dr. Divjakova s svojo rodbino, gospod župan Jakob Dimnik in gospod tajnik Ig. Mrcina ter natlačeno polna dvorana občinstva. Društveni tajnik pozdravi presvitlega knezoškofa in druge čast. goste. Mešani zbor zapoje pesmi »Kakor mlado leto« in »Naša zvezda«, nato pa se je jako izborno predstavljala igra »Sveti večer v podstrešnici«. Tu se je pokazalo, da tudi med kmečkimi fanti se vzbujajo zavest in da tudi ti znajo izborno rešiti svoje vloge. Marsikatero oko je bilo solzno. Res vsa čast vrlim bratom telovadcem, ker so pokazali, da res delajo na polju izobrazbe. — Kot tretja točka je bila živa slika pri jaslicah, ki je občinstvo kar očarala. — Nazadnje pa so vrlji tamburaši pod vodstvom novega organista g. Učakarja udarili »Sokolsko koračnico« in »Pozdravljam te«. Občinstvo je burno aplavdiralo. Med vsemi odmori pa je gramofon izborno igral in zabaval občinstvo. Tako je zopet minul en lep dan v našem društvu, dan, ki bo ostal z zlatimi črkami zapisan v zgodovini društva v spodbudo poznejšim rodovom. — V nedeljo, dne 12. prosinca, pa se mislimo pokazati tudi telovadci pri javni telovadbi. Le prav krepko naprej za geslom, ki diči naš dom: Veri in omiki! — Do javne telovadbe: Na zdar!

Listek.

Sreča in vera.

(Tirolska povest. — Reimmichl.)

(Dalje.)

»Torej vi odklanjate najino pomoč?« vpraša advokat.

»Take pomoči ne morem vsprejeti, pa je tudi ne maram.«

»Potem smo opravili. Z Bogom!« dé jezno advokat.

Cilka se urno obrne od tujcev in hiti rdečelična po poti. »O, ti volkovi v ovčjih oblekah!« govori polglasno sama pri sebi. — »Ne, ne, rajše žrtvujem vse, tudi zadnjo kapljo krvi, kakor da bi izdala svojega Gospoda.«

Ko pride po gozdni poti mimo Goričanovega posestva, tedaj zapazi pred seboj klop. Trudna sede nanjo, da si odpočije. Med dvema drevesoma gleda proti hiši in vrtu navzdol. Čimdalje gleda, tembolj težko ji je pri srcu. Naenkrat pa, kakor bi z ostrim bodalcem sunil v njeno srce, — skoči pokonci in vztrepete. Njena otroka sta namreč prišla iz hiše in pričela skakati po vrtu — oba razcapana in strašno zemarjena.

Cilka je hotela steči z odprtimi rokami proti njima, da bi ju objela in pritisnila k ljubečemu srcu. Toda pomislila je, kako bi se razbolelo otrokoma srce, ker bi se morala zopet ločiti. Oklenila bi se je dečka in bi je ne izpustila.

Večkrat je hotela zaklicati: »Matijček, Janezek! Moja ljuba, ljuba otroka!« Toda vselej je zopet stisnila ustnice. Naenkrat pa je sedla na klop in zaječala kakor otrok — solze so ji lile v potočkih čez lica; ko je potem pogledala navzdol, sta že dečka izginila z vrta. Uboga mati je upala, da se še vrneti. Vsaj oddaleč bi ju še rada videla enkrat. Toda hipoma zasliši v bližini korake. Ko hitro pogleda v stran, zapazi svojega moža Jurija ob roki lepe, mlade gospe. Po gozdni poti gresta in se pogovarjata zaupljivo. Tako sta zatopljena drug v drugega, da zapazita Cilko šele, ko prideta prav do klopi. Jurij se silno prestraši in nehote izpusti roko gospe Letvic. Žareča rdečica mu oblije lice. Nekaj časa zre zmedeno svoji ženi v oči, nato potegne gospo Letvic za seboj in odide z njo dalje po poti. Cilka vstane pokonci in zre s široko razprtimi očmi za parom. Predno sta izginila za ogrom, zašepeče Jurij nekaj besed tuji gospej v uho. Ta se urno obrne in pogleda z radoznalimi očmi blede, mlado kmetico. Tedaj pa zakliče Cilka obupno: »O Jurij, Jurij!« in omahne nazaj na klop. Drugi dan je izvedel Goričanovico, da je zopet zbolela njegova žena.

2. Sadovi dozorevajo.

Cilka je še zmiraj ljubila svojega moža v kljub njegovi očiti nezvestobi. Veliko je med svojo boleznijo molila zanj, da bi ga za vedno ne zapustil ljubi Bog.

Gori pri Goričanu pa se je med tem marsikaj izpremenilo in preobrnilo, pa ne na boljše, ampak na slabše. Že koncem

Julija ni bilo razven pastorja Liškeja in doktorja Kilberta nobenega letovičarja več tam gori. Slabo gospodarstvo in slaba kuhinja ni ugajala razvajenim meščanom. Posle je imel zanikerne, sam pa tudi ni razumel nove obrti. Tako je šlo vse rakovo pot. Kar je pa Goričana najbolj bolelo, to je bila nezvestoba gospe Letvic, ki se je zaročila z nekim mladim, lepim kupcem iz Drezdena.

Tudi pastor Liške in dr. Kilbert sta opazila, kako propada Goričanovo gospodarstvo. Skrbeli so ju tisočaki, ki sta jih posodila. Zato sta sklenila, da hitro rešita svoje imetje. Predno sta odšla nazaj v Vajmar, sta se sprla z Jurijem, in hladno je bilo njuno slovo.

Z zadnjimi tuji pa je odšlo tudi mnogo poslov. Žalost in samota je zavladala pri Goričanu. Zdaj šele so se pričeli za Jurija težki časi. Dela se je odvadil, na gore ni mogel, ker jih je že deloma pobelil sneg, na popotovanje pa tudi ne, ker je denarnica bila prazna. Lotil se ga je strašen dolgčas. — Sicer je šel večkrat doli v vas, da si poišče družbo. Toda Goričana so vsi poznali kot javnega krivoverca in so se vsi sramovali občevati z njim. Celo na poti so se mu umikali, oddaleč pa so radi s prstom kazali za njim. Vaški krčmar je vselej, ko je vstopil Goričan, raztegnil usta v tako kisle gube, kakor bi požiral hren — nato je stopil po stopnicah navzgor in se ni pokazal, dokler je bi Goričan v hiši. Ako je Goričan prisedel k gostom pri mizi, tedaj so gostje hitro izpili in odšli brez pozdrava.

To je bilo ponižujoče za Jurija, in boljbolj se je odtegoval ljudem. Doma je ostajal cele tedne in občeval samo s posli — pa tudi z njimi je bila težava. Hlapci so opravljali svoje delo leno in zanikerno. Dekle so bile strašno neredne in nerodne, kajti poštenega posla Goričan v celi okoličnici dobiti ni mogel. Vse po hiši in dvorišču je bilo razmetano in navlečeno. Če pa je zinil gospodar le nejevoljno besedico, je precej slišal grob odgovor in zmerjanje. Vse je moral pretrpeti tiho in potrpežljivo — še hvala Bogu, da je kdo hotel služiti pri njem.

Ob nedeljah so odšli posli v vas in cerkev, gospodar pa je ostal sam z otroci doma. Ob teh dnevih se ga je polaščala največja žalost. Puščoba in samota mu je težila srce — posebno kadar je pogledal nedolžna, zanemarjena otroka, ko sta se igrala ob njegovih nogah. Iskal je včasih tolažbe v svojih luteranskih knjigah, a je ni našel, kajti pri resnem in treznem preišljevanju mu je vselej pred duševne oči stopila praznina in neresnica nove vere. Bilo je sicer še nekaj katoliških, verskih knjig pri hiši, toda odpadnik ni imel korajže, da bi jih odprl. Kar prestrašil se je, ko mu je prišla misel, da bi se vrnil k pravi veri. — Če pa so polno doneči zvonovi harmonično ubrano doneli v višave, se ni mogel ubraniti v svojem srcu težke bolelosti in hrepenenja. Odkod to hrepenenje? Ni si znal razložiti. Otroka svoja je vzel v naročje in ju strastno pritiskal na svoje prsi, objemal ju in poljuboval. Toda tudi to mu ni vrnilo izgubljenega duševnega

miru. Zopet se je spomnil svojega slabega gospodarskega položaja — da bo zapel morebiti v kratkem že boben pred hišo — in vzdihoval je nad otroci: »O ve sirote, kaj bo z vami!« — Večkrat se je spomnil tudi — Cilke. Veliko milejše in ljubeznivejše je že sodil o njej. Polagoma se je pričelo svitati v njem prepričanje o njeni zvestobi in angeljski nedolžnosti. Že si je skoraj želel, da bi se vrnila k njemu. O kako ga je včasih v takih žalostnih trenutkih znala potolažiti z zaupno in prikupno besedo!

Vendar je bil Jurij še preošaaben, da bi popolnoma pripoznal svojo krivico in stopil pred njo s prošnjo, naj se vrne . . . Spomnil se je tudi, kako je v poletju v brezovem gaju videla ona njegovo nezvestobo. Saj bi mu ne odpustila, ako bi jo tudi prosil . . .

Jurij se je udal temnemu, polobupnemu čustvu. V žalosti in grenkobi je skoraj sovražil ves svet. Samo do svojih otrok je čutil vedno gorkejšo nagnjenje, vedno globokejšo ljubezen. Včasih se ga je polastilo tako mehko čustvo, da je vstal ponoči iz postelje, približal se svojima spečima ljubljencema in ju nalahno poljubljajal. Pri tem so mu lile solze iz oči, in glasno je šepetal:

»O ljuba, ljuba otročiča — edinca moja! — — O, če bi vaju ne imel!«

Toda hotela je usoda, da bi mu bila tudi ta zadnja tolažba ugrabljena.

3. Angelj v hiši.

Bilo je sredi adventa in ternal je zjutraj starejši deček Matijček, da ga vrat boli. Tekom dopoldneva ga je tresla huda mrzlica, in moral je v posteljo. Jurij je precej poslal po zdravnika v mesto. Ta je spoznal, da ima otrok davico. Obljubil je storiti vse, kar bo mogoče, vendar — malo je upanja, da bi otrok ozdravel. Ko je Jurij to slišal, je v strahu omahnil na stol. In tistikrat so se pričele zelo grenke ure zanj. Ni za trenutek se ni ganil od bolnega otroka. Postrežbe in skrbi zanj ni maral prepustiti tujemu človeku. Toda njegova roka ni bila vajena tega dela. Bolnemu otroku treba mehke in ljubeče ženske roke. Zdihovalje in stok trpečega otroka se mu je zdelo, kakor bi z nožem rezal v srce njegovo. Ni znal potolažiti bolnika, ni mu znal olajšati trpljenja. Še celo jed in zdravilo je stresel v postelji — mož nima pravne roke, da bi stregel bolniku. Tembolj se mu je smilil ubogi otrok, ko se je v bolečinah zvijal v postelji. Ni mogel gledati velikega trpjenja. Šel je iz sobe in se razjokal tam zunaj. Čez nekaj dni, ko je izprevidel, da otrok nujno potrebuje ženske postrežbe, je prosil Marijano, ki je gospodinjala tisti čas pri Goričanu, da streže bolniku. — Marijana je storila to nejevoljno in tako malomarno, da jo je moral Jurij precej drugi dan spoditi od bolniške postelje. Tudi ni bilo pripravljene svezega perila in manjkalo je še mnogo drugih reči v polajšanje otrokovih bolečin. Tako je že namreč manjkalo pri hiši denarja, da si Jurij ni mogel nabaviti najpotrebnejših reči. Hotel je prodati naj-

lepšo kravo iz hleva, pa se ni smel ločiti od otroka. —

Ko je nekega dne zopet sedel Jurij obupano ob otrokovi postelji, tedaj se hipoma odpro vrata, in v sobo stopi s culico v roki — Cilka, žena njegova.

Izvedela je namreč o boleznih svojega otroka, in na noben način si ni dala ubraniti, da ne bi šla k Goričanu. Vsaj enkrat mora še videti svojega otroka! Tudi je slutila, da je otrok slabo postrežen. — Ko je žena stopila v sobo, tedaj se je zdelo Juriju, kakor bi se prikazal angelj nebeški. Hotel ji je skočiti nasproti in jo objeti.

(Dalje prihodnjič.)

V Lurd!

Samotno je odjeknil lokomotivin žvižg ob pobočjih hribov, kakor bi se zbal velike tišine, ki je ležala težko nad dolinico briksensko, in bi se ne upal dalje; kolesa so zaskripala močno in neprijetno, mož, ki je spal v kotu, si je popravil zglavje in potisnil klobuk globlje. Mi smo vstali počasi, pripravili si kovčege in čakali, da vlak popolnoma obstane.

»Briksen!«

»Lahko noč!« ter smo stopili proti vratom. Eden železničarjev se je mimogrede ozrl na nas, pogledal na karte in vrgel na klop enakomerno in z isto močjo kot ves čas:

»Lahko noč!«

Iskali smo po slabo razsvetljenem kolodvoru izhoda in ga našli tam doli na koncu. Pred nami je izstopila neka ženska z velikim kovčegom v desnici. Hodila je počasi in težko in se nagibala na levo. Tako hodi človek, ki nosi na rami veliko breme, pred njim pa se vije cesta daleč tja med polji in se ovije v daljini nizkega griča; tam za gričem pri podružnici pa se zopet prikaže in gre malo navkreber med žitnimi polji. Bela in prašna je ta cesta, nobenega človeka ni videti, poldansko solnce pripeka, iz izsušenih kozolcev po poljih izžareva vročina in rože po travnikih so globoko sklonile svoje cvetove.

Vzbudili smo voznika, ki je spal na svojem vozu pred kolodvorom, in mu veleli, naj nas pelje v hotel »Pri slonu«, kamor nam je svetovalo vodstvo skupnega vlaka. Voz je zavil na levo, ropotal in se gibal na obe strani po malem klancu, ki pelje navzdol v mesto. Dve zaspani služkinji v hotelu sta postali takoj najboljše volje, ko sta se načudili prečudni noši naših dveh popotnih tovarišev, katerima se je zdelo pripravnejše za pot deti si na glavo navadne rute, kakoršne nosijo na Kranjskem ženske. Tirolke, tudi kmetske, pa imajo vedno, v cerkvi in na polju, slavnike, navadno črne z ravnimi kraji, dvema črnima trakovima, ki mahata do sredine hrbta; če je pa kaj večji praznik in ne samo navadna nedelja, pa sta trakova svilena in široka ter segata do pasu, kar je menda najnovejša moda, kakor se mi je pravilo pozneje. Služkinji sta si imeli zelo veliko in važnih reči povedati, ker ni hotelo biti konca. Iz same radovednosti se je ena ojunčila ter vprašala z vso hotelsko uljudnostjo in z velikim opravičevanjem, odkod da smo. Ker jaz nisem bil po zavoženem dnevu posebno dobre volje, sem odgovoril kratko:

»Tam doli pri Turškem, tako da v vsakem kotu gledata dva Turka v dežel.«

Nič več ni imela volje dalje povpraševati.

V sobi je bilo soparno. Odprl sem okno, da je mogel hladen zrak blizu. Zunaj je bila

mirna poletna noč, lepa skoro kakor so tihi poletni večeri v domovini, pod znoženj kamniških planin. Ne daleč pod mojim oknom so se videli temni obrisi starh, velikih kostanjev; čisto mirni so bili njihovi listi, nobena sapica ni šla mimo njih; lemo in tiho so stali ti kostanji, kakor bi čakali željno in napeto nekaj velikega in lepega, ki to prišlo vsak čas preko gorskih vrhov, nenadoma in komaj slišno. Mestece, ki leži v majhni dolinici, je spalo, spalo trdno in sanjalo. Tesna je ta dolinica, krog in krog razven proti jugu se dviga, obrastli griči in mesto je komaj dobilo dovolj prostora v njej. Zadnje hiše pa se že oklepajo pobočja, tesno, kakor bi se bale, da ne bi zdrknile navzdol v kako brezno. Na vzhodu je ležal velik, dolgo raztegnjen oblak nepremično kakor priklenjen na nočno nebo. Čisto tiho je bilo v dolinici, niti Izake ni bilo čuti, ki teče skozi mesto. Pač, tam na pobočju, kjer sameva mala hišica, se je odprlo okno. Močan svetloben žarek se je vlijal po tmuni in se zapletel v širokolistnate veje poleg stoječih kostanjev. Zazveneli so lahni in tihi glasovi klavirja in za temi se je oglašil mehke, visok moški glas, popolnoma tiho v začetku, da ne bi vztrepetala noč, ki je ležala nad dolinico, in da se ne bi vzbudilo mestece iz svojega sna; potem polagoma glasneje in zopet tiše. Glas pa se je nalahno tresel:

V tujino sin odhaja,
od mamice jemlje slovo
in žalost v srce dahne
in solza rosi mu oko.
Poljubi ji lice ovelo
prizrčno zadnji dan,
s spominom nanjo v duši
odhaja čez hrib in plan.
Oj zbogom, mamica,
oj zbogom, mamica!

K oltarju stopi deva
vesela, venec mirt v lasih,
in blaženost se rajsko
blesti v globokih ji očeh.
Oklepa se ženina zvesto,
na dom njegov želi,
a vendar s težkim srcem
pred mamico govori:
Oj zbogom, mamica,
oj zbogom, mamica!

Pri sosedni hiši se je odprlo okno, šipe so nalahno zazvenele, zdaj in zdaj se je začelo tiho, nerazložno govorjenje, katero je motil lahen kašelj. Petje je utihnilo, zadnji glasovi klavirja so se izgubljali v dolinici, tako žalostni in otožni, kakor bi umirali ob zadnjem slovesu:

»Oj zbogom, mamica!«

Veter je potegnil od severa, nenadno in nepričakovano, da so vztrepetali kostanji pod mojim oknom, oblak na nebu pa se je zganil in se pomaknil višje na nebo.

• • •

Nedeljsko jutro! Zlati žarki južnega solca so poljubili gorske vrhove, ki so ponosno in mogočno kot očetje zrli na malo mestece v dolinici. Ti vrhovi, katerih črna senca je ležala sinoči kakor mora nad dolinico, ki so zrli kakor pošasti, temno in sovražno na tesno nakupičene hišice pod svojim znoženjem. Na vzhodnem pobočju se je oglašil zvonček iz samostanske cerkve, veselo in zadovoljno, kakor bi nosil prve pozdrave jutranje zore svojim bratom po dolini. Pa so se oglašili zvonovi tudi v dolini, mogočno in svečano. Njihovi polni in ubrani glasovi so stokrat odmevali po pobočjih, kakor bi hiteli od hiše do hiše, od gozda do gozda in vsakomur oznanjali: Kvišku, na stran žalost, vstalo je nedeljsko jutro, lepo in veliko kakor južno solnce. Pa se je vzbudilo mesto iz svojega sna,

zazvenelo je okno zdaj tu, zdaj tam, dvigale so se zavese, na cesti je bila čuti hoja in govorjenje, spodaj v veži je bilo slišati jasen smeh dveh deklet. Solnce se je pomaknilo višje, že se je kopalo v bleščeči jutranji svetlobi, lahen veter je potegnil preko doline, da so se zganila odprta okna in se zableščala v solčnih žarkih.

Po zajutreku sem poiskal stolno cerkev, kjer sem upal dobiti mašo ob vsakem času. Pri stranskem oltarju je ravno molil vstopne molitve star gospod, počasi in z globokim glasom. Še goste srebrno-sive lase se mu pokrivalo glavo in častljiv obraz je bil popolnoma zatopljen v molitev. »Zakaj si žalostna, duša moja, in zakaj me vznemirjaš?« Potem se je sklonil globoko ter ponižno, zaupno-udano molil: confiteor.

Pokleknil sem v klop, kjer je sedel kmetški možak ter skoro glasno molil rožni venec. Na tleh poleg sebe je imel velik kovčeg in dežnik. Gotovo je prišel od daleč ter bil namenjen z našim skupnim vlakom v Lurd. Po maši me je dobil zunaj cerkve in me vprašal, kje je menjalnica. Ko sem mu odgovoril, da sem tudi jaz tja namenjen, me je prizrčno pozdravil z »Grüss dich Gott!«, češ, da grem gotovo tudi jaz v Lurd. Začel mi je pripovedovati, odkod da je — imena nisem razumel — da je žena hudo bolna že pet let in da gre prosit Matere Božje v Lurd za njeno ozdravljenje. Pripovedoval mi je tako odkrito, dobrodušno in prijateljsko, kakor bi si bila znanca že od mladih nog. To sem opazil pri vsih Tirolcih: odkrit obraz, prijateljski pogled, gorka beseda, odprto srce, poštenjak od nog do glave, to je pravi planinski Tirolec. Veselje mi je bilo, kadar sem mogel s kakim takim, kakoršni so bili v našem vlakcu, vsi, odkrito in prijateljsko govoriti. Vsakemu se je videlo, da mu je laž nekaj tujega, da ne pozna hinavstva in da ljubi odkritega človeka.

V menjalnici nisem dobil več toliko drobne francoskega denarja, da bi mogel izmenjati svoto, ki sem si jo namenil za Francosko. Kar pristopi k meni neki drug kmet ter mi pravi, da naj vzameva vsak polovico, da ba bova zmenjala na Francoskem. Jaz sem vzel cel bankovec, on me pa ni niti vprašal, kdo da sem, ampak mi je naročil, da naj mu dam denar, kadar bom mogel izmenjati. Toliko mi je zaupal. — Razni opraki so me toliko zamudili, da nisem prišel do tega, da bi si mesto natačneje ogledal. Zato sem to odložil pozneje, ko se vrnemo.

• • •

Ob tretji uri smo imeli napovedan skupni vlak. Zbrali smo se zato vsi romarji po naročilu naših voditeljev ob eni v stolni cerkvi, da smo se poslovili od Tirolske in si izprosili božjega blagoslova za dolgo pot. Zbralo se je veliko ljudi, največ romarjev, drugi iz radovednosti. Namesto prevzvišenega gospoda škofa, ki se je menda mudil takrat na birmi v južni Tirolski, nam je govoril v slovo stolni prošt, prelat dr. Franc Egger. Govoril je iskreno in prizrčno in videlo se mu je, da bi tudi on rad poromal tja pod znožje Pirenejev, k masabielskim jamam, kjer teče čudežni studenec in kjer izkazuje nebeška Mati svojim zemeljskim otrokom toliko ljubezen:

Naj vam izpregovorim par besedi v slovo. In kaj nam vam povem? Blagrujem vas, da ste tako srečni, da morete pohiteti k naši nebeški Materi v Lurd, in vas opominjam, da dobro porabite to milost. — Vi romate v Lurd, v ono svetovnoznanu svetišče, katero je posvetila Marija sama s svojo prikaznijo in s tolikimi izpreobrnitvami, katero je odliko-

*) »Bog te živi!«

vafa z najsijajnejšimi čudeži in z neusahljivim čudežnim studencem, da je tako pokazala, da tudi njen izvor milosti ne usahne nikdar. Za to svetišče veljajo besede: »Resnično, ta kraj je svet,« da, z neko pravico še bolj kot za oni kraj, o katerem je to prvič izrekel oče Jakob. Kajti tam so stopali angeli na zemljo, tukaj kraljica angelov; tam se je godilo v nočni tišini, v sanjah, tu pri belem dnevu. In blažena Bernardeta je videla kraljico angelov, gledala jo je, molila pred njo, govorila z njo. V nepopisni lepoti, v beli obleki z zlatimi cveticami na nogah, z modrim pasom, z rožnim vencem z belimi jagodami na zlati verižici, roke sklenjene v molitev — tako se ji je prikazala. In naročila ji je, da želi videti mnogo ljudstva tukaj, da naj se zida cerkev in da naj prihajajo ljudje v procesijah semkaj! To in še marsikaj je povedala skrivnostna gosa srečnemu otroku ter slednjič po trojni prošnji Bernardetini je razodela svoje ime: »Jaz sem Brezmadežno Spočetje.«

Književnost.

Vaška kronika. Spisal Ivan Lah. »Narodna založba« v Ljubljani, 1907. — Knjiga obsega šest novelic, ki rišejo dobo turških vojsk, kmetčkih uporov in tisti čas, ko se je pri nas širila »luterš« vera. Pomembni časi, vredni, da jih oriše mojstrska roka pripovednika! Toda Lah ni pisatelj, ki bi bil vreden te snovi in bi jo znal obvladati. Iz vse knjige veje strašno pust dolgčas in zopet dolgčas. Zgodovina je — življenje, zato morajo tudi zgodovinske povesti dihati življenje. Dejte pa ljudem v roko »vaško kroniko«, in zadremali bodo ob njej.

Kritična razprava o lurških dogodkih. Trije deli. Spisal dr. J. Bertrin, vseučiliški profesor v Parizu. Cena vseh treh brošuranih zvezkov 4 K 40 vin. — Knjigo posebno priporočamo zdaj, ko se bliža veliko popotovanje v Lurd. Pisana je z veliko učenostjo in vendar zelo razumljivo. Sveti oče Pij X. so pisatelju poslali priznalno pismo in mu podelili apostolski blagoslov. V uvodu piše pisatelj: »Knjiga ne terja drugega, kakor da se bere z odkritim srcem. Bravci naj bodo prepričani, da je bila istotako pisana.«

Društveni koledarček za leto 1908. Priredil Luka Smolnikar. Izdala »Slov. krščansko-socialna zveza«. V Ljubljani, 1907. — Letošnji koledarček je posvečen zlasti našim vrlim mladeničem-telovadcem. Izredno bogata je njegova vsebina. Razven podrobnih poročil o izredno uspešnih prireditvah naših telovadcev, prinaša tudi načrt njihove organizacije in poročila o posameznih odsekih. Spređaj prinaša sliko ustanovitelja mladeniške organizacije, brata Ivana Podlesnika in delavnega načelnika ljubljanskega telovadnega odseka in Zveze odsekov, brata Vojteha Jeločnika, razven tega še nekatere druge slike telovadcev. Naj pokažejo člani naših organizacij, da znajo ceniti delo vrlih mladeničev, in naroče naj koledarček!

»Naša Moč.« Glasilo slovenskega delavstva. Izhaja vsak petek. Upravništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2. Naročnina za

celo leto znaša 3 K. — V prvih vrstah naše organizacije stoji krščansko socialno delavstvo. »Naša Moč« je njihovo krepko glasilo, ki neustrašeno ne glede ne na levo ne na desno zagovarja teptane pravice delavskega stanu. Kdo bi mogel dvomiti, da tako glasilo ni potrebno, zlasti dandanes, ko je tako nepričakovano narasla moč brezverske soc. demokracije? Čast

takemu delavstvu, ki si je v hudi borbi našega časa ohranilo živo versko zavest!

Kobzar. Izbrane pesmi Tarasa Ševčenka z zgodovinskim pregledom Ukrajine in pesnikovim življenjepišom. Prevel Jos. Abram. Leposlovna knjižnica V. zvezek. Založila »Katoliška bukvarna«. Strani 228. — Taras Ševčenko je eden največjih

ljudskih pesnikov v svetovni literaturi. Globoko v srce segajo njegove pesnitve, ki so verna in živa slika najžalostnejše dobe v zgodovini Ukrajincev, naših bratov po krvi. Tudi življenjepiš pesnikov se bere kakor mogočna žaloigra velikega junaka. Mnogo divjih solz žalosti in ljubezni, mnogo obupa in življenja — to je Ševčenko kot človek in pesnik.

Razgled po domovini.

Opozorjamo cenjene bralca »Domoljuba« na »Najnovejše dogodke«, katere bomo odlej redno priobčevali. Čisto kratko bomo odlej prinašali za političnim pregledom pod zgorajšnjim naslovom zanimiva poročila o najnovejših dogodkih po svetu. Gotovo bomo s tem ustregli našim bralcem, ki naj tudi sami vse store, da pride »Domoljub« v vsako hišo.

Dvoglavi Hribar na Dunaju. Na Dunaju je Hribar obsojal pred Hrvati pisavo »Slovenskega Naroda« in obljuboval, da bo ustanovil proti »Narodu« drug list. Izšla je njegova »Slovenija« v istem duhu pisana kakor »Narod«. Izhajala je toliko časa, dokler je zboroval državni zbor. Hrvatje so šli v Dalmacijo in Istro, Hribarjeva »Slovenija« je pa takoj poginila. »Narod« obhaja 40letnico, odkar sramoti in pohujšuje slovensko ljudstvo, Hribar prihaja v uredništvo »Narodovo« in mu pristržno častita ter želi, da še nadalje tako grdo in surovo piše kot je doslej. In potem naj še reče, da ni naš dični Hribar vsega zmožen. Agent ostane agent, kamorkoli ga porineš. Hrvatje mu bodo pa vse eno še vedno verjeli.

Nova kmečka zveza se je ustanovila 6. t. m. na Vrhniki. Govorila sta na shodu drž. poslanca Povše in Gostinčar.

Deželni odbor kranjski je dal »Mlekarski zvezi«, kateri načeluje naš somišljenik gosp. Kump, stotnik v pokoju, 2000 kron podpore.

V poselskem društvu sv. Marte v Ljubljani je dobilo v pretečenem letu 1095 brezposelnih služkinj zavetja. Ta ogromna številka kaže, kako potreben je ta zavod v Ljubljani.

»Katoliško politično društvo za idrijski sodnijski okraj« ima svoj občni zbor v nedeljo dne 26. t. m. ob 1. uri popoldne v prostorih g. Didiča v Idriji.

Obesil se je v Ljubljani 33letni črevljar Jožef Perše na knefro. Zapustil je ženo in štiri nepreskrbljene otroke. Bil je strasten žganjepivec.

»Notranjcu« odgovor. Dne 21. decembra je »Notranjec« objavil dopis, ki zlobno in obrekljivo napada odbor občine Št. Peter na Krasu in podpisanega župana. Vsi odborniki so poštenjaki in vrli, razumni možje, dopisnik pa jih imenuje ovčarje in pastirje. Meni kot županu pa očita tuje grehe, ki so se menda zgodili pred 17 leti, ko je bila občina prikrajšana pri užitniškem dachu za 2400 kron. Koliko je resnica, meni ni znano. Res pa je, da se tedaj v pravdi tedanjemu županu ni dognala krivica. Če zlobni dopisnik ne veruje, naj pride v občinsko pisarno, kjer more pregledati vse dotične akte. Dopisniku tudi ne ugaja cesta na Javornik ter meni očita, da sem dobil 6 do 8 tisoč kron podpore, ki so mi »zlezele v žep«. Županstvo je pač dobilo 5000 kron državne podpore. Zmedeni dopisnik pa naj si v občinski pisarni ogleda knjižici ljubljanske in šentpeterske posojilnice in prepriča se bode, da je grdo obrekoval. Dalje je deželni zbor leta 1905 pač obljubil za to cesto

deset tisoč podpore, toda deželni odbor še do danes ni izplačal vinarja. Pa naj gre dopisnik k deželnemu odboru in iztirja podporo, pa dobi nagrado. Da pa je bila ta cesta potrebna in je koristna, to priznajo vsi udeleženci, le »Notranjčevemu« dopisniku ni jasno. Gozdi ob cesti so že sedaj mnogo več vredni. Vrednost pa se še zviša, ko se ta cesta podaljša in zveže s starotrško in cerkniško dolino. In da se to zgodi, je opravičeno upanje. Cesta je res izvožena, ker vozniki nalagajo po 80 do 100 kubičnih črevljev lesa. Cesto pa bode mogoče popraviti, ko se izplača podpora. Cesta je pet metrov široka in podjetniki smo dobili po 98 krajcarjev od metra. Naj dopisnik pove, ali se je kje na Kranjskem tako široka cesta delala po tako nizki ceni. Podjetniki bi imeli občutno izgubo, ko bi zastopniki države, dežele in kneza Windischgrätza ne bili na podlagi računov dovolili 2500 kron iz prispevkov dotičnih posestnikov. Kar pa dopisnik čenča o moji bolezni, kaže o njegovem značaju. Križa za zasluge nisem ne pričakoval, ne iskal. Če pa hoče imeti boljši občinski volivni red, obrne naj se na deželni zbor, ker jaz ga ne morem izpremeniti samo za našo občino. — Fr. Mazgon, župan občine Št. Peter.

Sveti oče Pij X. o časopisju. Za opetovano smo prosili somišljenike, naj živahno delujejo sedaj začetkom leta na razširjenje dobrega časopisja. Da smo prav imeli, nam potrjuje jako važna izjava sv. očeta, o kateri poročajo katoliški časopisi na Laškem. Sveti oče so sprejeli nedavno nekega časnikarja in so mu med drugim tudi to-le rekli: »Še vedno se podcenjuje od našega ljudstva važnost katoliškega časopisja. Duhovniki in verniki še vse premalo store v tem oziru. Stari ljudje pravijo: to je nekaj novega. Preje so reševali duše brez časopisja. To je kmalu rečeno: preje, preje! Toda ne vedo pa ti ljudje, da ni bil preje strup slabega časopisja tako zelo razširjen, nego je sedaj, zato je neobhodno potrebno mnogo protistrupa, namreč dobrih listov. Resnica je, da se dandanes goljufa, zastruplja in pogublja katoliško ljudstvo le po brezverskem časopisju. Zastonj bode te zidali cerkve in prirejali misijone, ustanavljali šole in delali dobra dela; vse vaše prizadevanje bo brezuspešno, ako ne boste znali prav rabiti mogočno obrambno orožje, poštenih, katoliških časopisov.« — Te besede, ki so jih govorili namestnik Kristusov na zemlji, sveti oče, so velevažnega pomena. Uvažujmo jih, pojdemo na delo za naše liste, zlasti za naš kmečki list »Domoljub«. Čitali smo v zadnjem štajerskem »Slovenskem Gospodarju«, da je v nekaterih krajih po 100, po drugih po 50 novih naročnikov dobil. Ali bi ne bilo kaj takega tudi pri nas mogoče? Kdor ne more lista sam naročiti, naj stopi v zvezo z drugimi in naj ga skupno naroči. V vsaki slovenski hiši bi se moral prebirati »Domoljub«.

Tatovi v črniškem županišču na Goriškem. Na sveti večer med polnočnico so poskusili

neznani tatovi vlomiti v župnišče. Splezali so po stari trti do hodnika v prvem nadstropju, potem pa začeli odpirati veternice, ali le eno se jim je posrečilo odpreti. Nato so razbili steklo pri oknu; vsled ropota pa je začel pes lajati in to jih je odpodilo, da so jo morali žalostno odkuriti.

Podraženje petroleja. Člani petrolejskega kartela so sklenili zopet podražiti ceno rafiniranega petroleja za 50 h. Letos so že v tretjič povišali ceno petroleju.

Duhovske spremembe na Kranjskem. Kanonično vmeščen je bil 31. decembra na župnijo Rovte tamošnji župni upravitelj č. gospod Matej Sušnik. — Premeščen je č. g. Martin Škerjanec, ekspozit v Harijah, za župnega upravitelja na Prem. — Župnija Polhov Gradec je podeljena č. g. Janezu Čebašek, župniku na Trati. — Župnija Sv. Jošt je podeljena č. g. Frančišku Erzar, kaplanu v Košani. — Soupravitelj župnije Sv. Jakob ob Savi je postal župnik v Dolu č. g. Matija Kastelic.

Štirje Slovenci v Ameriki ubiti. Iz Chlietona, W. Va., v Ameriki poročajo: Poročali ste že o velikanski nesreči v rudniku v Monongah, W. Va. Sporočam še, da so bili pri tej razstrelbi ubiti trije Slovenci, in sicer: Iv. Valenčič, doma iz Podgraja pri Ilirski Bistrici na Notranjskem; drugi je Anton Udovič, doma iz Primorskega; potem je bil ubit tudi Anton Hrvatina, doma iz Staroda na Primorskem. Mrtve ljudi še vedno prinašajo na dan. Vseh skupaj jih bode okoli 600. — Iz Fleminga v Kansasu pa poročajo, da je bil ondi v rudniku ubit Slovenec Fran Grošel, doma z Bleda.

V Gorici se je vršil pretekli teden izborni obiskani socialni kurz. Bilo ja navzočih okoli 200 mož in mladeničev. Predaval je tudi dr. Krek.

Liberalni poslanec kraški Štrekelj je glasoval v državnem zboru za socialnodemokratski predlog, naj se odpre meja tuji živini in nizka cena živini padla in bi bil revni kmet nizka cena živini padla in bi naš revni kmet še bolj udarjen. Tako dela liberalni poslanec za kmete, ki so bili tako nespametni, da so ga poslali na Dunaj. Polagoma se bodo tudi liberalni kmetje spametovali. Liberalci še niso bili nikdar prijatelji kmeta.

Napisne tablice na državnih cestah. Notranje ministrstvo je odredilo, da se napravijo na vseh točkah, kjer presekajo državne ceste deželne meje med Koroško-Stajersko, Koroško-Kranjsko, Kranjsko-Stajersko in Kranjsko-Primorsko, daleč vidne tablice, ki naj opozarjajo, kje je deželna meja, in ki bodo obenem služile voznikom v pouk, na kateri strani naj se vozi. Ta odredba je izšla posebno radi nesreč, ki so se dogajale vsled avtomobilov.

Novoletno voščilo. Starega leta dan se je poklonila ljubljanska duhovščina premil. gospodu knezoškofu dr. Antonu Bonaventurju

Jegliču, da mu izrazi čestitke za novo leto. V imenu duhovščine je nagovoril premilostnega g. knezoškofa stolni proš mil. gospod Janez Sajovic, ki je omenjal raznih veselih dogodkov in tudi neprilik starega leta ter povdarjal edinost in udanost, ki vlada med duhovniki in ljubljanim nadpastirjem. Presviti se je z zadovoljstvom zahvalil za izražena voščila ter pohvalno omenil požrtvovalnega delovanja duhovščine cele škofije, posebej še ljubljanskih duhovnikov, ki vsestransko delujejo. Konečno je želel presviti srečno novo leto vsej duhovščini in celi škofiji.

g Iz D. M. v Polju. Podpisana se iskreno zahvaljujeta nepoznanimu dobrotniku F. K., ki je daroval 50 K telovadnemu odseku. Anton Lajovec, načelnik. Fran Kükovica, tajnik.

Stari občinski odbor na Jesenicah je razpustila vlada v sporazumu z deželnim odborom. Za komisarja je imenovan gospod J. Klinar, svetovalec sta gospoda dr. Kogoj in gospod Pongratz. Mogoče se bo vendar posrečilo napraviti ugoden kompromis, kar je močno želiti, da se povrnejo v občino zopet redne razmere.

Perutninarska zadruga. V četrtek po novem letu se je vršil v mali dvorani »Uniona« ustanovni občni zbor »Perutninarske zadruge«. Zborovanje je otvoril dr. Pegan, ki je povdarjal, da sta dali inicijativo k ustanovitvi te zadruge »Zadružna« in »Mlekarska zveza«. Gospod Legvart je govoril o pomenu umnega perutninarstva. Doseglo se bo kaj, samo z združništvom in sistematičnim delom. Ustanoviti se morajo perutninarske postaje. Perutninarska zadruga ima nalogo nabirati in prodajati jajca, izboljševati plemene itd. Opravljala bi svojo nalogo s pomočjo »Mlekarske zveze«. V Ljubljani se osnuje osrednja zadruga, po deželi naj se po osnujejo podružnice. Govorili so še gospodje nadučitelj Žebre, stotnik Kump, vodja šole na Grnu g. Rohrman, živinozdravnik gospod Ribnikar, profesor g. Pengov. Potovalni učitelj gospod Vlado Pušenjak je prečital bistvene točke pravil, ki so se z malimi izjemami sprejele neizpremenjene. Občni zbor je posetil dež. odbornik grof Barbo in predsednik trgovske zbornice g. Lenarčič. — Na predlog g. dr. Pegana je bil izvoljen predsednikom kanonik velečastiti g. Andrej Kalan, v odbor pa gg.: vodja V. Rohrman, grof Barbo, g. Juvancič iz Medvod, potovalni učitelj g. Gombač, župnik g. Trpin iz Mošenj, župnik g. Lenassi iz Smihela na Dolenjskem, g. Legvart, g. J. Traven iz Viča, sodni svetnik g. Muley, nadučitelj gospod Žebre. V nadzorstvo pa so bili izvoljeni: gospod Lenarčič, predsednik trgovske in obrtne zbornice, gosp. Škrl, g. župnik Oblak, g. kaplan Mrkun, g. Henrik Franzl, g. Počivavnik. — Vpisnina v zadrugo znaša 1 K, delež pa je 2 K.

Dr. Karol Bleiweis se je poslovil kot vodja od deželne bolnišnice, v kateri je deloval 44 let.

Zopet podražen premog. Z novim letom so trgovci s premogom zopet podražili premog za 10 vinarjev pri 50 kg. Trgovci s premogom utemeljujejo svoj sklep s tem, da jim je družba podražila premog za 15 kron in železnica pa vožnjo za 2 K.

Štajerski liberalci so postavili za deželnozborskega kandidata bivšega Štajercijanca Zdolška iz Ponikev. Ta mož se je predstavil na liberalnem shodu s tem, da se je skliceval na svoja dva brata, ki sta jako zaslužna župnika na Spodnjem Štajerskem. S tem so hoteli liberalci loviti kmete za svojega kandidata. A gg. župnika sta takoj poslala »Slovenskemu Gospodarju« poslano, v katerem izjavljata: Podpisana javno naznanita, da nista v nobeni zvezi s protiversko »Narodno stran-

ko« in od te stranke postavljenim kandidatom za deželni zbor. Slučaj, da sva brata od imenovane stranke postavljenega kandidata, ni nobeno priporočilo, in zato odločno ugovarjava, da se najino ime in stan zlorablja v agitatorične namene za »Narodno stranko« in od nje postavljenih kandidatov. Sv. Jernej, 28. decembra 1907. Franc Zdolšek, župnik. Sv. Štefan, 28. decembra 1907. Andrej Zdolšek, župnik. — To je najboljši odgovor štajerskim slovenskim liberalcem.

Naročnina na »Domoljuba« znaša prej kot slej 3 krome. V enem delu natisa prve številke letošnjega letnika je stavec pomotoma nastavlil številko 2 mesto pravilno 3, kar pa naših zvestih naročnikov ni motilo, ker jim je dobro znano, da stane sama poštnina 1 K 4 v brez drugih stroškov v upravnistvu in da tedaj za pičlo krono nihče ne more dati »Domoljuba«.

Slovenska kmečka zveza spodnještajerskih kmetov kandidira proti Zdolšku za deželni zbor vrlga posestnika Alojzija Terglav. Kandidat priredi mnogo shodov po volivnem okraju. 19. t. m. nastopi z državnim poslancem dr. Korošcem v Ponikvah, Šmarju in Sv. Petru. Deželnozborski kandidat Alojzij Terglav in državni poslanec dr. Benkovič priredita dne 12. januarja volivne shode v Laškem trgu, (po rani maši), v Loku (ob pol 12. uri), in v Dolu (po večernicah).

Zalostne razmere vladajo na Francoskem. Framasonom ni bilo dovolj, da so pregnali vse redovnike in redovnice s Francoske, vrgli so se zadnji čas tudi na bolnišnice, kjer so z vso požrtvovalnostjo stregle usmiljene sestre. Tudi te so začeli preganjati in jih nadomeščati z raznimi brezverskimi postrežnicami. Nedavno so pregnali brezverci usmiljenke iz velike pariške bolnice, kjer so leta in leta delovale v blagor bližnjemu in v zadovoljnost vseh poštenih ljudi! A kaj so brezvercem mari ubogi bolniki in postrežba! Da se le njim dobro godi! V deželi, kjer je bil rojan sv. Vincenc Pavlanski, ustanovitelj družbe usmiljenih bratov in usmiljenih sester, nimajo njegovi duhovni sinovi in hčere miru in prostora. Da ne bi telesa svetega Vincenca framasoni onečastili, zato so njegovi duhovni sinovi usmiljeni bratje skrivaj odnesli ostanke svetnika iz Francoske dežele v Belgijo. Svetnik je moral zapustiti svojo rojstno deželo, kjer gospoduje brezverska druhal in se naseliti v tihem samostanu Athu v Belgiji, kjer bo varen pred verskimi preganjalci. — Take so razmere na Francoskem. Za take razmere se ogreva naš liberalci in jih hvalijo po svojem časopisju. Pošten kristjan ne more in ne sme imeti nikakega stika s temi ljudmi. Zato je dolžnost naša, skrbeti, da se ne volijo liberalci in z njimi združeni socialni demokratje v noben zastop, kjer bi mogli kaj škodovati. Zato vsi v boj proti brezverskim liberalcem, zlasti pri bližnjih deželnozborskih volitvah.

Čudna pota. Eden najstrupenejših zatiralcev svete vere na Francoskem je socialni demokrat Jaures. Ravno te dni pa hoče vstopiti njegova hčerka v samostan, katere pomaga njen oče zatirati. Niti v lastni družini ne more brezverski oče zadržati verskega duha. — Čudna so pota božja!

Član »Slovenskega kloba« v državnem zboru so v preteklem zasedanju stavili sledeče predloge, ki so prišli brez prvega branja v odseke: — Dr. Susteršič, dr. Krek sprememba društvenega zakona. — Povše, Roškar, razbremenitev zadolženih zemljišč. — Dr. Žitnik, splošno zavarovanje proti požaru. — Dr. Susteršič, ustanovitev jugoslovenske vseučilišča. — Pogačnik, dr. Korošec, uvedba dveletne vojaške službe. — Žitnik, odprava hišnorazrednega davka za kmetijstvo potrebna poslopja. — Gostinčar, revizija bratovskih skladnic. — Gostinčar, ustanovitev

splošne starostne zavarovalnice za kmetstvo in delavsko ljudstvo. — Benkovič, vpeljava osemurnega delavnika. — Benkovič, odprava fidejkomisnih posesti. — Benkovič, podržavljenje premogovnikov. — Grafenauer, razbremenjenje zemljišč v varstvo malih in srednjih posesti. — Dr. Hočevar, dr. Žitnik, radi državnih posojil. — Dr. Benkovič, odprava pomankanja poljedelskih delavcev. — Dr. Benkovič, dovolitev posebnega fonda za podporo v silj kmetškemu prebivalstvu. — Dr. Benkovič, odškodnina občinam za posle v prenešenem delokrogu. — Dr. Benkovič, reforma osebnega dohodninskega davka. — Pišek, ureditev zemljiškega davka. — Gostinčar, olajšave pri železničnih voznih državnim uslužbencem in delavcem. — Gostinčar, železnična zveza z Idrijo. — Dr. Krek, dr. Korošec, zidanje železnice Kamnik—Polzela. — Dr. Anton Korošec, dr. Iv. Benkovič, zidava železnice ob Sotli. — Gostinčar, stališče in dohodki pisarniških oficijantov in pomočnikov. — Gostinčar, podržavljenje ceste med Logatcem in Idrijo. — Gostinčar, prememba § 15 obrtne reda (izdelovanje sodovite in sorodnih izdelkov je všteti med koncesionirane obrti.) — Gostinčar, preiskava otkokov voda cirknjkega jezera in planinske doline po strokovnjakih. — Dr. Gregorčič, Fon, ustanovitev slovenskih paralelk na državnih srednjih šolah v Gorici. — Roškar, Pišek, državni prispevki za odstranitev in vzdrževanje ljudskih šol. — Fon, ministerialni odlok radi uračunjenja vojaških službenih let certifikativov pri premikanju v višji plačilni razred. — Fon, ureditev razmer kolonov. — Vsi ti predlogi so se oddelili različnim odsekom v pretres. Radovedni smo, kaj je s Hribarjevimi »pluski v vodo«, osobito s predlogom o vseučilišču. Kolikor smo poučeni o tej stvari, se Hribar ni trudil, da bi spravil svoje predloge v razpravo odsekov. Gospodu poslancu ljubljanskih liberalcev se menda ne zdi preveč potrebno in nujno, kar predlaga v zbornici v potu svojega obraza, — predlaga radi lepšega in reklame.

Še ena stranka na Štajerskem se snuje. Oče te stranke hoče biti uskok dr. Ploj, katerega je izvolila »Kmečka zveza«, pa je uskočil k liberalcem. Kdor je še o Ploju mislil, da je pristaš sloge in miru, bo sedaj ozdravljen. Ploj snuje novo stranko, stranko prvakov. Stari advokatje še hočejo enkrat na površje. Imeli bomo torej odesaj ne dve, ampak tri stranke. Ploj pa nemara smatra novo stranko za zavarovalnico za njegov omajani mandat. V nedeljo, dne 5. jan. se bodo prvaki zbrali v Celju, da v imenu edinosti še ustanovijo tretjo stranko.

Zrtev alkohola. V neki soteski pri Gorenji Luži, okraj Škofja Loka, so našli zmraznjena oženjena Antona Vidmarja, ki je bil goreč častilec nesrečnega žganja.

Otvoritev postajic Kotmaraves in Št. Janž v Rožni dolini. Dne 15. decembra 1907 sta se med postajama Vetrinj in Zihpolje v km. 23-045 črte Št. Vid nad G.-Trst, c. kr. drž. železnice ležeča postajica Kotmaraves in med postajama Svetnaves in Bistrica v Rožu v km. 32-729 črte Št. Vid nad G.-Trst, c. kr. drž. železnice ležeča postajica Št. Janž v Rožni dolini za osebni in prtlačni promet otvorili.

Deželnozborske volitve na Goriškem. — Volitve v goriški deželni zbor se vrše: v splošni kuriji (6 poslancev), dne 2. marca, v kmečkih občinah (10 poslancev), dne 4. marca, v mestih, trgih, trg. zbornici (7 poslancev), dne 6. marca, in v veleposestvu (6 poslancev), dne 7. marca.

g V Hrašah pri Smledniku jih je v pretečenem letu umrlo 19, med njimi dva moža pri najboljših leth — Franc Jerala in Janez Počar. Bodi im zemljica lahka!

Mučenje vojakov. Iz Lvova se poroča: Od drugega dragonskega polka v Trembovli prihajajo poročila o hudih izgredih ritmojstra grofa Koziebrodskega. Kakor je sklepati iz poročil, so se radi mučenja štirje dragonci usmrtili, pet jih je pa pobegnilo. V Trembovli vlada radi tega velik nemir.

Obsojeni državni pravdnik. Bivši drž. pravdnik v Berlinu, Oton Uckermann, zelo znan v vseh berolinskih krogih, je bil obsojen radi poneverjenja in skrivne pridržbe v treh slučajih v triletno ječo. Letnih dohodkov je imel 40.000 mark, a je radi zapravljivega življenja prišel v roke oderuhom. Po defraudaciji je zbežal v London, toda ker se mu je samomur ponesrečil, so ga izročili nemškimi oblastvom.

Stavka v gledališču. V Badenu pri Dunaju stavka tehniško osebo ondotnega gledališča.

Bisernej jubilej ravnatelja p. Bernarda Vovk se je vršil v Brežicah v nedeljo, dne 29. decembra na najslovesnejši način. Ob pol desetih so se predstavili jubilanu nekdanji njegovi učenci. Gospod notar Josip Rohrmann je nagovoril jubilanta v presrčnih besedah in mu izročil darila hvaležnih učencev: lepo rezljano palico, sopek v roke, rožmarinov venec na glavo in krasen na svilnat baržun bogato z zlatom vezeni rdeč mašni plašč. Gospod jubilant se je ginjen zahvalil za toliko udanost in se nato podal v slavnostnem sprevodu v cerkev, kjer ga je čakala množica vernega ljudstva. Slavnostni govor je imel preč. g. p. Konstantin Luser, generalni definator; v njem je slikal milost visoke starosti, milost poklica in bogato plačilo na zemlji in v nebesih. Med pridigo je podelil jubilant papežev blagoslov. Nato je bila slovesna sveta maša, pri kateri so azistirali sami nekdanji učenci bisernika. Cerkvena slavnost je trajala do poldne. Pri obedu so se vrstile razne prigrizne napitnice. Mnogo brzojavnih in pismenih pozdravov je dobil g. biseromašnik, kateremu želimo dočakati še mnogo zdravih novih let.

Uboj pri vasovanju. V Sibiki pri Šmarjah na Štajerskem so trije kmečki fantje ubili 24 let starega fanta Antona Orača, ko je vasoval pod oknom 22 let stare oženjene Ane Močnik. Orač je bil takoj mrtev.

Proti podraženju mesa se začena že prebivalstvo na Zgornjem Štajerskem gibati ter prirejati shode. Prvi tak shod je bil v Glessdorfu.

Celovec. Božični večer delavskega društva. Kakor prejšnja leta je tudi to leto priredilo naše živahno delavsko društvo svoj božični večer z božičnim drevescem. Polnoštevilno zbrano delavstvu je govoril g. Sadjak: Delavec na tujem bi bil na ta tihi, sveti večer zapuščen, žalosten, če bi bil osamljen. V društvu pa se počuti delavec kakor v lastni družini, saj so si društveni bratje, sorodni po veri in narodnosti. — Božično drevo nas spominja ubogih in ljubezni do bližnjega. Bodi g. Sadjaku za tople besede izrečena prisrčna zahvala! Zahvala gre tudi g. Knezu in soprogu, ki sta imela za ta večer mnogo truda. — Prepevali smo pri drevescu po stari slovenski navadi božične pesmi in želeč si vse praznike, smo se podali skupno k polnočnicam.

Ameriške novice. V Forest City, Pa., je umrla Terezija Miklavčič, doma iz župnije Krka, vsled zastrupljenja krvi. Ondi je umrl tudi Jakob Ahlin, doma iz Loga pri Poljanah nad Škofjo Loko.

Svojo mater je zaklal pretekli četrtek, 2. t. m. popoldne krog 4. ure Janez Mihelič vulgo Švir, posestnik v Snerbijih št. 2, radi domačega prepira. Toževali so se stari in mladi radi prevžitka. Oče že dlje časa služi v Ljubljani, mati pa gostuje s hčerjo v domači vasi Snerberje št. 48. Slonela je mati pri ognjišču,

ko je kuhala večerjo. Nesrečni sin je v svoji togoti vdrl v hišo ter ji porinil dolg nož v desno stran nad prsa. Mati je bila takoj mrtva, sin pa se je po storjenem zločinu potikal ves preplašen po borštih. Sin je prišel pred dvema letoma iz Amerike in je veljal za skrbnega gospodarja. Od druge strani se nam poroča o vzroku in načinu umora: Sin, 30letni posestnik Ivan Mihelič, se je tožaril z materjo in očetom radi prevžitka. 2 t. m. popoldne je prišel k svoji materi, ki je stanovala v drugi hiši. Ljudem se je to čudno zdelo, ker ni nikdar obiskoval svoje matere. Mati je ravno kuhala. Sin je pristopil in jo s toliko silo zabolal z nožem, da je bila mati takoj mrtva. Morilec je pobegnil proti Ljubljani. Zatrjuje se, da se je drugo jutro pripeljal v Ljubljano na koleslju s svojo ženo in otrokom. Morilca so že prišli v Dobravici nad Igom.

Labud na Koroškem. Tukaj je bil 27. dec. čuden semenj. Prignalo se je v celem samo dvoje goved, ena krava in en junec; vzrok temu je bil za semenj neugoden čas in novopadli sneg.

Iz ljubljanske okolice.

g Iz Polhovega Gradca. Rojenih je bilo pri nas v pretečenem letu 61. Pa tudi smrt ni lenarila. 54 jih je poslala na drugi svet. Pa jih nima toliko ona na vesti kakor žganje. E kaj, pustimo ga pa vendar ne, čemu ga pa prodajajo. I žganje, žganje! Ko bi te ljudje poznali, bolj bi se te bali kakor pisanega modrasa. — Ustanovila se je mlekarica, pa le ne more iz poveljev in ako se je ne boste z večjo vnemo oprijeli, bo težko shodila. — Kakor strela iz jasnega, nas je iznenadila neverjetna vest, da nas naš predobri župnik zapusti in se preseli v Slavino na Notranjskem, ko se je istočasno izrekla želja, da bi, ker se toliko trudijo za nas, tudi med nami prijeli zaslužen plačilo.

Iz Horjula. V nedeljo dne 29. decembra 1907 smo imeli Horjulci prijetno zabavo. Vrli mladeniči našega »katoliškega slovenskega izobraževalnega društva« so nam priredili lepo veselico. Predstavljali so »Kovačevega študenta«. Pred igro so pokazali tamburaši svojo spretnost in pevci so zapeli par lepih narodnih pesmi. Nato se je pričel burka »Kovačev študent«, ki je vzbudila med navzočim občinstvom mnogo veselega, neprisiljenega smeha. Burka je našim bralcem po vsebini že znana, ker jo je »Domoljub« lansko leto priobčil. »Kovaču in njegovemu sinu študentu« se imamo zahvaliti, da smo se tako od srca zabavali. Vsi igralci in igralke pa so prav mojstrsko izvršili stavljen naloge. Če se ozremo nazaj v minolo leto, moramo priznati, da je bilo tukajšnje izobraževalno društvo silno agilno. Priredilo je tekom leta mnogo iger najrazličnejše vsebine. Opomnim, da so burko »Kovačev študent« ponovili na novega leta dan. Obakrat so pridejali kratki burki dve živi božični sliki, namreč pastirci na paši v sveti noči in pozneje pred Odrešenikom v hlevcu. — Ker že govorim o izobraževalnem društvu, zato še eno besedo: Vedno jasneje se kaže potreba, da se naše ljudstvo izobrazijo. In kolikor so v tem oziru že dosegla izobraževalna društva širom naše domovine, je neprecenljive koristi. Zato pa na delo, na delo z mladinsko organizacijo! V ledino je sicer že zaorana močna brazda, a ta brazda se mora razširiti po vsem slovenskem svetu. Zadnja gorska

vas naj dobi svoje izobraževalno društvo! Dolga je še pot, a če bomo vstrajni, jo bomo zmagali. Per aspera ad astra!

Iz Tomačevega. Nekdo se je že obregnil ob cesto, ki vodi iz Tomačevega in Šmartna v Ljubljano. Jaz bom pa še nekaj povedal o cesti, ki pelje iz Tomačevega v Ljubljano in sicer od novega pokopališča naprej. Tu pri novem pokopališču se prične mestni svet. Cesta ki tu pelje je torej mestna. Pa kdo se je brigal zanjo. Leta in leta smo jo nasipali Tomačevci, in delali za mesto. V zahvalo zato, pa smo plačevali mestu mitnino, namestu da bi mesto nam bilo plačalo! Sami smo nasipali, po svojem imetju smo vozili, in zato, da smo smeli po svojem voziti, smo pa še mestu dajali mitnino! Kam smo pa mislili!! — Sedaj kaže, da bo mesto samo vzelo cesto v popravo. Delavce, ki ostržejo blato h kraju, že pošilja mesto. S tem pa priznava, da more samo za cesto skrbeti. Radovedni smo in težko čakamo, kedaj bo dal župan cesto tudi nasuti.

Iz Šmartna. »Kmečka zveza« preskrbi podučno predavanje za Posavje na dan 2. februarja dopoldne po sveti maši. Predaval bo gospod mlekarški nadzornik Legvart o mlekarstvu, o modernih hlevih, gnojenju, o ravnanju z živino itd. Kmetje, delajmo na to, da bo mnogo udeležencev. Pripravljamo se že sedaj!

Iz Posavja. Za kar smo se trudili pred dvema leti — pa zastoj, to kaže, da se bo sedaj uresničilo, namreč mleko se bo podražilo in bo liter po 20 v. Večina mlekarice ga je že za december nastavila po 20 v liter. In meščani se ne branijo kaj, ga tako plačevati. Oni, ki modro, trezno in pametno sodijo, so popolnoma zadovoljni, le malokdo nekoliko pogodrnja. Nekatere gospe v mestu naravnost priznavajo, da kmetje moramo mleku ceno vzdigniti. In res je tako! Živina je dražja, krma dražja, delavci dražji, sploh vse, in zato tudi mi ne moremo shajati s prejšnjo ceno. Nek gospodar je natanko izračunal krmo, delo, posla, katerega mora imeti za živino, in je prišel do tega, da vse to zaračunjeno znesne ravno 8 krajcarjev na liter mleka. Vendar pa moramo tudi za vožnjo nekaj imeti. Ali se bo zastoj mučil po gradih potih z mlekom v Ljubljano?! Jasno je torej, da mora biti mleko po 10 krajcarjev liter. Meščani ne bodo nagajali, vsaj veliko ne. — Ampak bati se je nekaj drugega. To so namreč nekatere mlekarice iz vseh krajev ljubljanske okolice, katere menda nalašč nagajajo, in hočejo mleko dajati še po stari ceni, ali pa le po 9 krajcarjev in ne po 10. Te mlekarice so izdajalke naše stvari in vsemu škodujejo. Mlekarice vse, me moramo držati skupaj! Nobena ne sme štrene zmešati. Vse za eno, ena za vse!

Iz Hrušice. Predavanje o gospodarskih zadevah bo pri nas na Svečnico popoldne v šoli. Predaval bo gospod mlekarški nadzornik Legvart o mlekarstvu, o modernih hlevih, o živinoreji, o gnojenju. Delajmo že sedaj na veliko udeležbo.

Iz Štepanje vasl. Na dan sv. Štefana je bilo kljub slabemu vremenu štefanova-

nje dobro obiskano. Najbrž se ljudje precej boje konjske bolezni, katera je že tudi pri nas deloma gospodarila. V naši vasi n. pr. so pobili trgovcu in posestniku Bolti 4 konje, — tako, da ima skoro tisoč goldinar, ev škode. Predavanja o raznih gospodarskih stvareh bomo pri nas imeli v postu po maši v salončku pri Štravsu.

g V Trbojah smo letos posebno veselo obhajali božične praznike, bolj kakor kedaj doslej, ker so nam namreč prvič peke orglje v cerkvi. Niso in ne morejo biti bogstgavedi kaj, a za našo malo cerkev zadostujejo svojemu namenu. In vse smo opravili s prostovoljnimi darovi, pa nekaj je še ostalo za nadaljno olepšanje cerkve. To se mora reči, da Trbojci radi darujejo za lepoto hiše božje. Še nekaj v pohvalo Trbojcev in Vam, gospod urednik, gotovo v veselje: lani ste imeli tukaj 12 naročnikov, za leto 1908 jih imate doslej 27., in še upamo, da jih par pridobimo. Bodi Vam v zadovoljstvo, da niste zastoj priporočali, naj se agitira za Vaš izvrsten list. Pa še nekaj. Vi ste obljubili nagrado onim, ki bodo najbolj poagitali. Morda smo tudi mi med tistimi. Preračunajte: Komaj nad 80 hiš: lani 12, bodoče leto na manjše 27 naročnikov! Le naprej v vsako hišo »Domoljub«! Ti si izvrsten zagovornik kmečkih pravic in obenem kratkočasen! — G. učitelj Krek je daroval za našo cerkev — 400 kron. Bog plačaj!

Romanje v Lurd. V eni prihodnjih številkih priobčimo obširen oklic pripravljavnega odbora za ljubljansko škofijo, v kateri se bodo povabili katoliški Slovenci na romanje v Lurd. Za danes moramo toliko omeniti, da oglašje že sedaj sprejema uprava »Slovenca« v Ljubljani. Potrebne (rdeče) prigrasnice je pa dobil vsak »Bogoljubov« naročnik in jo bo na željo vsak rad odstopil, kdor je sam ne bo rabil.

Lepo slavnost smo imeli te božične praznike v novi cerkvi sv. Antona P. na Glincah pri Ljubljani. V nedeljo, pred Božičom, dne 22. decembra p. l., ob 10. uri dopoldan je bila cerkev med veliko množico vernega ljudstva blagoslovljena. Po blagoslovu je bila jepa pridiga in velika sveta maša. Popoldan ob 2. uri zopet pridiga in litani, e M. B. z blagoslovom, od takrat imamo sedaj vsaki dan službo božjo v novi cerkvi pri sv. Antonu na Glincah, posebno lepo pa je bilo na božični večer pri ponočnici in prostorna cerkev je bila do malega polna ljudstva. Lučica pri lučici so gorele po cerkvi, tudi lepih božičnih pesmi na koru ni manjkalo Zatoraj srčna zahvala č. g. frančiškankom pri sv. Antonu na Glincah za tako božično in novoletno darilo. Samo nekaj ošabnih Vičanov pa se štejejo nezadovoljni, ko hodimo v cerkev na Glince k sv. Antonu. Pa kaj hočejo Vičani, naj malo pomislijo, kod da so in kod stoji cerkev sv. Antona. Šola, pošta in celo župan je le na Viču ali na Glincah in gotovo bi pa še cerkve ne zidali, ko bi ne bilo novih naselbin. Toliko v pojasnilo dragim bravcem »Domoljuba«. Ter srečno in veselo novo leto! — Domoljubovc.

Kranjska čebelarstva podružnica ima v nedeljo, 12. t. m., ob 2. uri popoldne v šoli na Primskovem svoj občni zbor, h kateremu vabi čebelarje in prijatelje čebelarstva.

Gorenjske novice.

Iz kamniškega okraja.

g Iz kamniške okolice. Zavest med kmeti veselo narašča. V nedeljo, 5. prosinca l. leta je imela Kmečka zveza za kamniški okraj svoj ustanovni shod v Mekinjan. Predsedoval mu je domaći župan g. Franc Gams. S prepričevalnimi besedami je Zvezini predsednik g. Val. Benkovič govoril, kako potrebno je, da si kmetje — posebno v današnjih dneh — podajo roke k skupnemu delovanju za prosep kmetijstva ter skupno obrambo kmetijskih koristi. Omenil je več krajevnih potreb, za katere se hoče Kmečka zveza za kamniški okraj zavzeti n. pr. za odpravo mnogo grobelj po podgorskih in mekinjskih poljih, za napravo novih prepotrebni vodovodov, za izboljšanje živinske pasme itd. Shoda se je udeležilo tudi zastopstvo podgorske občine z županom g. Jera, em na čelu, ki je z navdušenostjo, krepko besedo bodril k vstopu v novo, prepotrebno zvezo. Vpisali so se kot člani vsi boljši posestniki mekinjske občine. Prav tako! Slovenski kmet, zdrami se, dvigni se! S svojim možatim nastopom povej javnosti, da nočeš biti več teptan tlačan, kot dosedaj, temveč da hočeš biti enakopraven z drugimi stanovi; brez strahu triraj, kar ti gre po božjem in človeškem pravu. Zato vsak zaveden kmet stopi v mogočno armado kranjske Kmečke zveze. Kakor v nekdanjih hudih časih, tako veljaj tudi danes glasen budilen klic vsem kmetom: »Le vkup, le vkup uboga gmajna«!

Iz raznih krajev Gorenjske.

g Na Brezjah je bilo v pretečenem letu darovanih 2491 sv. maš. Obhajancev je bilo okrog 64.000, torej 10.000 več kakor prejšnje leto. Sploh se opaža, da ima ta najiminitnejša božja pot na Slovenskem vedno večje zaupanje do »Marije Pomagaj«. In to mora biti v veselje vsakemu Slovincu; saj kdor Marijo ljubi, ta kaže, da je tudi zvesti otrok matere sv. kat. cerkve. Najiminitnejši dan za to božjo pot je bil v minulem letu gotovo 1. september, angeljska nedelja, ko so prevzvišeni knezoškof ljubljanski Anton Bonaventura Jeglič v imenu sv. očeta slovesno kronali podobo Marije pomočnice. Storilo se je preteklo leto pri cerkvi zopet veliko. Napravila se je krasna acitelinska razsvetljava. V cerkvi sami je 33 luči, katere krasno razsvetljujejo vso cerkev, tako, da se v najskrivnejšem kotičku lahko bere. Prostor pred cerkvijo se je primerno ozaljšal ter se zasadil z divjimi kostanji, kar bode romarjem zelo ugajalo v poletni vročini. Ves prostor pred cerkvijo se tudi krasno razsvetli pri večjem številu ljudstva.

Napravilo se je mnogo nove cerkvene obleke in sedaj so v delu krasni svečniki, kateri bodo lepoto velike oltarja še mnogo bolj povzdignili. — Pogosto se sliši želja, da bi »Domoljub« večkrat prinašal novice od te, vsem Slovincem znane božje poti. Gotovo bi bilo to ustrezno marsikomu in bi dragi »Domoljubovi« naročniki z zanimanjem brali taka poročila. Pa to ni potrebno. Prvič za to ne, ker itak romarji pripovedujejo doma, kako je bilo na božji poti, koliko romarjev je bilo itd. Drugič naj pa taka poročila izostajajo (kar bravci »Domoljubovi« gotovo ne bodo zamerili), zato, da se nasprotnikom zamaše usta in zavežejo jeziki. Saj, ako bi se mnogo pisalo, bi vpili, da je preveč rekiame in da romarjev ne vodi ljubezen do Marije na njeno božjo pot, temuč le radovednost, ker se o tej božji poti toliko piše po časopisih. Vsaka dobra reč se sama hvali in je ni treba še posebej priporočati. Pridi, pogledj, in prepričaj se sam! — V povzdigo službe božje gotovo vpliva mnogo lepo cerkveno petje. Vsa čast v tem oziru brežkemu cerkvenemu zboru pod spretnim vodstvom oragnista g. Boleta, kateri zbor res krasno prepeva. Dal Bog, da bi bili pevci in pevke stanovitni, da bi se še vedno bolj krasno prepevalo v čast »Marije Pomagaj«, in v veselje vernih slovenskih romarjev.

g Železniki. Železne rude že dolgo let več ne trpimo. Zapuščeni stoji mogočen, a mrzli plavž ob koncu trga ter žalostno pričča o propadli železarski obrti — zob časa ga že kruši — fužinarske hiše so ravno zdaj na prodaj. Mi pa ne žalujemo toliko po Fužinah, kot hrepenimo po železnici. Ta nam je življenjska potreba, sploh vsej dolini; saj bi po železnici oživela obrt in izvoz lesa bi silno narasel, kojega je v naših hribih velikanske množine. Železnica bi se brez dvoma dobro obrestovala. Zakaj se nihče ne gane. Povsod se oglašajo po novih železnicah, naša dolina pa spi. Občine, društva, trgovci, posestniki! zdramite se, vpijte glasno, da se bo slišalo gori do cesarskega Dunaja: Mi potrebujemo železnice, kakor riba vode. Kje je konzorcij, ki se je sestavil radi že davnej namepravane železnice? Vneti načelnik, je žal umrl, a biva še namestnik in drugi rdeje. Brez dreganja ne pridemo nikdar do cilja! Dolina je za gradnjo železnice pripravna, zakaj bi ne stekel po njej hlapon, samo da se prizadeti prebivalci zanj vnamejo in so voljni prevzeti primerno vsoto stroškov, ki se jim bode brez dvoma dobro obrestovala. Klic po železnici naj v lepi selški dolini ne potihne več. Može, pri vsaki seji, pri vsakem društvu, pri vsakem shodu resno govorimo o železnici, dokler je ne dosežemo.

g Hranilnica in posojilnica v Kropi urejuje vsako nedeljo in vsaki četrtek dopoldne. Obrestuje vloge po 4 in pol odstotka. Naj bi domači in sosedje prav radi pri njej hranili in pomnili, da se po malem, sčasoma veliko privarčuje. Kjer ni vinarja, tudi kronice ne bo.

g Cerklje. Dopisnik Vašega lista je omenil v dopisu »Izpod Grintavca« en vzrok, zakaj dela učitelj Lapajne prepir v

cerkljanski fari. Gotovo je, da igra važno vlogo pri tem človeku prevzetnost, vsled katere skuša dobiti vpliva pri ljudeh, kakoršnega je imel rajni spoštovani gospod Vavken. Že kot organista smo vsi spoštovali rajnega gospoda Vavkna. Tudi učitelj Lapajne je postal organist. Viekel je za to službo vsako leto lepo svoto cerkvenega denarja. Kriv je bil sam, da so ga gospod župnik odslovili. Vsled tega je bil učitelj Lapajne hud in ker je bil mesec predolg, mu je zmanjkalo tudi drobiža. Vsled tega je iskal tudi nadomestka za to službo drugod in postal je tajnik pri liberalni mlekarni. Pokazal je s tem, da mu ni mar toliko blagor kmečkega stanu, ampak blagor svojega lastnega žepa. Čudna prikazen je Lapajne med liberalnimi učitelji! Vsi zahtevajo ločitev cerkve od države, krščanski nauk iz šole ven, za cerkev se ne zmejnijo, zabavljajo na duhovnike in Lapajne se popolnoma strinja z liberalnimi učitelji, a organistovska služba mu še vedno diši. Kmetje! Ali se bomo mi lasali med seboj na povelje enega učitelja, ki je med nami od danes do jutri, zaradi njegovega plačila, katerega je zapravil vsled lastne krivde! Nikakor ne. Z razdiralci našega dela proč! Delajmo vsi za skupni blagor in ne poslušajmo onih, ki iščejo lastnih koristi in naše škode!

Iz Št. Vida nad Ljubljano.

g **Strašna nesreča** je zadela hišo Mrakovo v Stanežecah. Tisti dan po novem letu se je napotil hišni gospodar Janez Babnik v gozd po drva. V hribu se je poln voz drv prevrnil nanj in šele zvečer so ga dobili mrtvega pod borovimi hlodi. Vsi znaki na mrtvecu so kazali, da ponesrečenec ni bil takoj mrtev, temveč, da je v bolečinah, upajmo, da tudi pripravljen, izdahnil svojo dušo. Pokojni je bil star šele 49 let, skrben in zelo priden gospodar. Vsi sosedje so ga ljubili radi njegove prijaznosti in potrpežljivosti. Zato ga bodo Stanežecani pogrešali. Pokojni je bil tudi zvest naročnik »Domoljubov«. Pokoj njegovi duši! Žaljuči družini pa naše odkrito sožaje!

n **Hranilnica in posojilnica** je že sklenila svoje račune za preteklo, drugo upravno leto. Prvo upravno leto 1906 so znašale hranilne vloge 61.798 K 20 h, preteklo leto pa so se povišale na 165.215 K 95 h; posojila so znašala l. 1906 16.858 K 80 h, lansko leto pa so se povišale na 59.738 K 09 h. Rezervni zaklad je znašal prvo upravno leto 94 K 47 h, za leto 1907 pa se poveča za 841 K 28 h, tako, da znaša sedaj hranilnično premoženje 940 K 02 h. Vse te številke govore jasno o lepem napredku domačega zavoda. Natančneje poročilo se bo podalo na občnem zboru, ki bo v nedeljo, dné 19. t. m.

g **Most čez Savo v Tacnu** bo delal okrajni cestni odbor, ako bo dobil od države in dežele dovolj podpore, za katero je že prosil.

g **Domoljub** ima v naši fari nekaj nad 100 naročnikov. Skrbimo, da se bo to število še letos pomnožilo. Čas je že, da se oglase novi naročniki.

Dolenjske novice.

Iz Št. Ruperta.

d **Shod »Kmečke zveze«** za trebanjsko dekanijo bode v Št. Rupertu 12. januarja, prihodnjo nedejo. Poročal bode dr. Krek in morda še kdo drugi. V ponedeljek in torek bode pa poučni govori o kmetijstvu, mlekarstvu, združništvu itd. Teh govorov se treba kolikor mogoče mnogoštevilno udeležiti! Govorili bodo gg. dr. Krek, Legvart, dr. Pegan in najbrže tudi dr. Hočevar in župnik Oblak. Eno zborovanje bo posebej za ženske in eno za fante.

d **Božičnica** se je ponovila novega leta dan popoldan in v četrtek 2. januarja. Predstave, žive slike, so bile res lepe. Hvala gre za to prireditev predvsem g. nadučitelju, ki je dal v ta namen šolske prostore na razpolago. V prireditvi oblek pa so pomagale zraven gospe Rebol posebno gđc. učiteljice, za kar jim gre posebna hvala. Vsem drugim dobrotnikom učeče se mladine pristrčna hvala. Bog bodi vsem plačnik! Vrlo so se obnesli mladeniči. Vidi se, da je mnogo mladeničev, ki so še dobri, a slab vpliv pokvarjene družbe, žganja in tobaka, in pa hujskanje, to je morilo dosedaj marsikaterega fanta. Tu se je pa pokazalo, da se stori tudi kaj lepega vsem v korist in zabavo. Da korajže je treba — potem pa gre! Čast zato trem kraljem in vsem pastirjem, hvala starišem otrok, ki so predstavljali angele. Jožefa je predstavljajl Jožef Zidar, Marijo pa Minka Kurent. Lepo je deklamiral Herman Freljih »Božično noč« in ravno tako gladko ste govorili učenki Justina in Rozalija. Otroci — vsi, mali in veliki — imeli so veselja in zabave in pouka dovolj za novo leto! Dal Bog vsem dobre volje tudi za naprej!

d **Mladeniči** izobraževalnega društva snujejo telovadni odsék. Tudi tu se kaže neustrašenost. Naraščaj mlajših fantov je zagotovljen. Treba je še lastnega prostora. Tudi za to imamo pogum! Zato na delo!

Iz ribniške doline.

d **Slovensko katoiško izobraževalno društvo** v Ribnici je dné 29. decembra in na novega leta dan priredilo igro »Egiptovski Jožef« in burko »Krčmar pri zviitem rogu«, na novega leta dan pa so vrli igralci navrgli še burko »Kmet in fotograf«. Čast tantom, ki so nastopili! Vloge so bile vse prav dobro izvedene, kar je pričala burna pohvala mnogobrojnega občinstva, ki je prostorno društveno dvorano dvakrat napolnilo do zadnjega kotička. Tako naprej!

d **Si. vestrov večer** je priredila tukajšnja liberalna »Čitalnica«. Za nas je bila ta prireditev v marsičem podučna. V prvi vrsti nas veseli spoznanje, da je ravno učiteljstvo najbolj pridno pri liberalnem delu. Kako se trudijo, da pogrezajoči se liberalni voz s težavo naprej rinejo! Morebiti ni več daleč čas, ko bodo to obzneli. Liberalci jih smatrajo za peto kolo, in vendar so raje pri njih, kakor da bi šli z ljudstvom. — Dalje ne smemo pozabiti, da se je liberalna gospoda s komičnim prizorom »Starinarja« naravnost norčevala iz sv. pisma. To je seveda zelo krščansko! Naposled smo bili pa tudi veseli, ko smo med liberalnim občinstvom opazili nekaj takih, ki se zmeraj okrog nas sučejo, a jih k našim prireditvam nikoli ni, liberalcem pa so takoj vseh pet prstov obliznili,

ko so jim komaj enega pokazali. Naj bodo odkriti liberalci ali odkrito naši! Dvoživk ne maramo!

d **Občinske volitve** bi morale biti vsak čas. Možje! Liberalci se drže svojih krivičnih pravic kakor klop kože. Če nikakor ne bo mogoče prodreti v drugi razred, pokažite v tretjem razredu, da vas je na stotine — skoraj brezpravnih!

d **Prijateljski razgovor** o prihodnjih deželnozborskih volitvah so imei preteklo nedeljo zastopniki posameznih vasi. Izbrali so si volivne zaupnike. Zborovanje je bilo zelo burno, vendar smo se naposled razšli v prijateljstvu in, upamo, tudi v slogi!

Iz litijskega okraja.

d **Šmartno**. Na gradu Vagenšperku se mudi sedaj vsa visoka rodbina vojvode Pavla Meklenburškega Službe božje se vsi udeležujejo v šmartinski cerkvi v splošno vsodbudo navzočih vernikov. Na novega leta dan so bili vsi pri sv. obhajilu. Pred časom je umazani »Narod« tudi to rodbino napadel, a da uživajo tudi med svetom ugled, pričajo telegrami, katere so na novega leta dan dobili od avstrijskega in nemškega cesarja, od španskega in laškega kralja itd. 5. januarja je visoko rodbino počastil s svojim obiskom tudi naš presvetli knez in škof. — 14. decembra je v Ameriki v P. City umrl 14-letni mladenič Janez Čož, doma iz Jablaniških lazov. O sv. Jakobu je šel za svojimi stariši v Ameriko; a je ni dolgo gledal. 10. decembra je šel na delo, a oslabi in pade na cesti. Prepejali so ga v bolnišnico, a čez 4 dni je že lepo z Bogom zedinjen umrl. Bil je prav priden mladenič, a je moral v tuji zemlji v cvetu svojih let v hladni grob. — 6. januarja je imelo tukašnje katol. slovensko izobraževalno društvo svoj letni občni zbor in obenem poučno predavanje. Izvolil se je za letos odbor. Prihitej je iz Ljubljane g. Slavko Ravnihar. Več o tem prihodnjič. Društvo se je začelo bolj živahno razvijati. Priredila se je dvorana za igre, napravil gledališki oder itd. Dvorano in oder je spretno poslikal naš vrli sobni slikar g. Fr. Rozina. Baje bodo v kratkem v igri nastopili naši vrli fantje, ki se marljivo pripravljajo na igro. Igrali bodo, kakor čujemo Štrukljevo igro »Čevljar«. Tedaj pa le pojdemo v posojilnično hišo! — Pravila »Kmečke zveze za litijski okraj« so potrjene in v kratkem bo ustanovni shod te zveze v Šmartnem. Že sedaj opozarjamo vse može celega okraja, da pridete takrat v obilnem številu. Pogovorili se bomo tudi takrat o bodočih volitvah za deželni zbor. Dan se bo že pravočasno naznanil. — Preteklo leto je bilo rojenih v Šmartnem 106 otrok, umrlo je pa 91 oseb velikih in malih. — Pred kratkim je sleparil po Šmartnem neki organist Debevec po imenu, ki se je šel za organista ponujat v Javorje in je bil tudi sprejet. A ker si je nekaj tujega denarja prisvojil, ga je orožnik prijel pri Krznarju v gostilni in za nekaj časa — zašil. Sedaj bo pa v Litiji pri ričetu orgljaj. Obnašal se je

prav vsiljivo in sladko in pravil, da je bil v Podzemlju za organista. Poprej je bil pod zemljo, sedaj bo pa pod ključem.

Belokranjske novice.

d V Podzemlju se je ustanovila »Hranilnica in posojilnica« (Rajfajznovka). Čast možem in gospodoma duhovnikoma, da so se zavzeli zato, da tudi Podzemelj ne zaostane za drugimi župnijami.

d »Ljudska hranilnica in posojilnica« v Metliki izvrstno uspeva, kar kaže to, da ima v tem kratkem času lep promet, nad sedemdeset tisoč kron.

d Tudi na Suborju in Radovici imajo posojilnici lepe uspehe; ljudje so se jih z zaupanjem oprijeli, ker vidijo da je le njim v pomoč in korist.

d Belokranjci, naročite si »Domoljuba«! Prihodnjo pomlad pričela se bode graditi nova železnica in pri takih prilikah zgodi se marsikaj zanimivega, o čemur vam bode vedno »Domoljub« poročal. Ako si ga kdo radi motnih razmer sam ne more naročiti, naj se dogovorita dva ali trije, ter naj si ga skupno naroče.

d V začasni pokoj stopi radi boleznj župnik iz Podzemlja, g. Rocna. Želimo mu skorajšnjega ozdravljenja in vrnitve v svojo župnijo.

d Vinska kaplja je letos izvanredno dobra, da že več let ni bilo take. Vinski trgovci gcsstiničarji in drugi, pr-trudite se v Belokranjino, ne bo vam žal. Cene so zmerne!

d Iz Temenice. Navihantatek je F. P. z Vidma, star okolu 15 let. Vzel je svojemu očetu nekaj usnja in ga je v bližnjem mlinu prodal. Navihanec se je pa nalagal svojemu očetu tako, da je videl nekega človeka, ko je nesel usnje iz hiše proti gozdu. Njegov oče je šel takoj k županu ter rekel, naj hitro to naznani orožnikom, da naj iščejo tatu, kateri je njemu usnje pokradel. Orožniki so res iskali tatu, a prišli so na sled, da je to pokradel domač fantič. Ukradel je tudi neke drugod bankovec za 20 K. Mladj tatek se je moral že zagovarjati pri sodniji zaradi svojega prestopka. — Ne presušajte denar, kakor ga je nekdo iz Dolenje vasi pri Temenici, ker se je bal, da bi mu preveč ne splesnil. Dejal ga je na okno in zraven še tudi hranilne knjige, nakar je prišel mimo Jože Zupančič iz Zaboršta, vzel iz okna listnico, v kateri je bilo 1300 K in je nekaj časa na okrog popival, potem je šel na Laško v Videm od tam pa v St. Vid nad Ljubljano. Tam so ga prijeli orožniki, denar se mu je bil že usušil, da ga je bilo samo še 106 K. Zdaj so ga že odvedli v preiskovalni zapor v Novo mesto.

d Toplice na Dolenjskem. Dne 17. januarja bo vsakoletni veliki shod častivcev sv. Antona puščavnika v lepi cerkvi v Meniški vasi pri Toplicah. Vsako leto pride na ta dan ogromno število romarjev iz bližnje okolice, pa tudi od daljnjih krajev, zlasti od Žužemberka in od Suhe Krajine. Enj pridejo hvalo izreči za vslišane prošnje, drugi priporočiti se v raznih potrebah. Zlasti slovi ta svetnik kot pomočnik pri domačih živalih, da ostanejo zdrave in se lepo redijo. In naravna potreba sili naše kmečke ljudi, da se k temu svetniku zatekajo in iščejo božjega blagoslova pri živinoreji vsled Antonove priprošne. Kako pa bi naš kmet izhajal, kje bi dobil denar za davke in opravke, če ne bi pri živini dobil? Hlev pa vinograd, to donaša denar, ako gre po sreči. Ker se vsako leto dogajajo očividna uslišanja pri živinskih boleznih vsled priporočila sv. Antona, zato je božja pot v Meniški vasi vedno bolj obiskana, posebno na dan velikega shoda 17. januarja. Tudi darov pobožni ljudje toliko nanesejo, da ima cerkva lep doho-

dek in se zlahka oskrbuje. Tudi letos pričakujemo mnogo obiskovalcev, ki bodo gotovo zadovoljni s cerkvenim opravilom in s postrežbo opoldne. Po škofijski postni postavi je dovoljeno tisti dan, ki je letos petek, mesne jedi uživati. Kdor pa hoče post držati, ima pa več zasluženja. Še enkrat kličemo: Dne 17. januarja vsi k sv. Antonu v Meniško vas!

Iz raznih krajev Dolenjske.

d Iz Loškega potoka. Več glasov iz občinstva: Naš zdravnik g. Šifrer so neznanško komodni gospod. Določen je za našo občino za zdravnika in njegov dan je četrtek! Na tem ni nič. Je več četrtkov, ko gospoda ni videti v Loškem potoku. Sedaj ga ni bilo že tri četrteke zaporedoma. In v zimi so ljudje vedno bolj bolni, posebno otroci pri nas letos zelo boleajo. Reveži bolniki, matere z dojenčki komaj čakajo četrta in zdravnika; hodijo povpraševati, čakajo, pa zastoj. Zdravnika ni. In potem so zopet odloženi za en teden. Prihodnji četrtek ista pesem in to že 3 tedne zaporedoma. Zadnji četrtek je bilo nas do 12; čakali smo, povpraševali smo, no in na zadnje izvemo, češ: danes, jih ne bo, je semenj v Ribnici, oni so tudi župan, zato imajo dela veliko. Pa smo odšli potolaženi za en teden ali še več. Ali smo res Potočani tako tja v en dan, da nas imajo g. Šifrer ali za tako potrpežljive ali pa manj vredne; mi smo potrpežljivi, pa samo do meje. Odločno zahtevamo, ali naj g. zdravnik, ki je določen in plačan tudi od naše občine, hodi redno vsak četrtek, ali pa če nima časa, naj prepusti to mesto drugi zdravniški moči, ki bo ta posel redno opravljala. Saj je menda še kdo študiran na zdravniško stvar. Občina dodaja k plači zdravnika, a ne da v Ribnici županstvo oskrbuje, marveč v Loškem potoku bolnikom pomaga. — Precej mož!

d Mlade neveste. Predpust je tu. Ženi in neveste se oglašajo. Čas svatb in ženitovanj. Pri nas so pa to pot odprle letos bolj mlade. Prvi dve so res mlade! Ena ima nekaj nad 15 let, druga 16 let. A krepke so. Dvomimo, če se bo še kaka fara na Kranjskem ponašala s tako mladimi nevestami. Pa jim želimo dolg pa srečen zakon! Bog daj! — V nedeljo je ustanovni občni zbor izobrazevalnega društva pri Tabru v stari šoli. Pride govornik iz Ljubljane, ki nam bo pojasnil pravila in razložil pomen društva. Na domačih pogovorih, ki smo jih imeli po vaseh, smo izvedeli, za kaj se gre in kakšno bo to društvo, v nedeljo se bo še bolj razložilo. Torej v nedeljo le na ustanovni občni zbor, kjer se bodo vpisovali tudi udje in volil odbor.

d Iz Tržišča na Dolenjskem. Dne 30. m. m. se je ponesrečil posestnika sin Franc Vidmar, iz Gabrijel pri Tržiču. Pomagal je pri skladenju debele smreke, pri tem mu je padla smreka na nogo in mu je pretla nad gležnjem; le slučajno se je zahvaliti, da mu pri tem ni polomilo še roki. 31. m. m. so ga odpeljali v bolnišnico usmiljenih bratov v Kandiji. — Gradnja lokalne železnice Trebnje-Karmel se je dne 21. m. m. prekinila. Spodnja gradba je sedaj sko-

ro povsod dodelana, meseca februarja ali marca se začne gradba nadaljevati. Strašno grda cesta je v Karmelu, blata je toliko, da bi se lahko s čolni vozili po cesti, ker drugače skoro ne bo več mogoče priti skoz. Cesto izrablja skozi celo leto St. Janška premogokopna družba in podjetništvo za gradbo železnice! Umestno bi bilo, da bi omenjeni izkoriščevalci ceste, tudi za vzdrževanje ceste kaj prispevali. Prizadeti faktorji naj bi v to poskrbeli.

g Iz Globeli pri Sodražici. Naša cerkev je do malega že z zidom gotova. Zato se tem potom prav toplo zahvaljujemo vsem voznikom, kateri so blagovolili zastoj zvoziti opeko iz Ribnice. Zlasti se zahvaljujemo gospodu Fajdigu, ki je bil toliko dobrodušen, da nam je podaril vse zidovje svoje opekarne, katero je opustil, za našo vporabo in opeko tudi večinoma s svojim blagom spjelja. A sedaj nismo še pri kraju. Cerkev, vrh hriba, iz katerega je razgled po celi ribniški dolini, naj bi bila brez zvonov? Tega ne. Revni vaščanje so že dosedaj sami zložili do 500 kron, a za dva zvonova, ki naj bi tehtala, eden 250 kg, drugi 180 kg, so prelahki in premalo petični; zato se obračamo še enkrat do vseh naših dobrotnikov, da bi nam tudi pri tem stali ob strani in nam pomagali do vrhunca naše zmage, da bomo čuli zapeti ob slovesnem blagosloavljanju cerkve tudi zvonove, ki naj bi naznanjali radost in veselje Globovcev vsem, daleč naokrog bivajočim sosedom. Za vse dobrote v denarju in za pomoč pri delu se stavbeni odbor zahvaljuje in prosi še nadaljne podpore. — Stavbeni odbor v Globeli pri Sodražici.

Notranjske novice.

Vipavske novice.

n »Napreden oče« — Franc Mercina — naš zaveznik. Na lažnjiv napad v »Notranjcu« z dné 27. decembra je gospod učitelj Anton Bezeg na Gočah odgovoril s tem, da je poslal »Učiteljskega Tovariša« retour in se naročil na »Slovenskega Učitelja« in na »Slovenca«. Gospodje »tovariši«, le tako naprej, izvrstno delate za »S. L. S.«, v kratkem vas imenujemo za častne člane naše stranke.

n Po sladkor ljudje božji! Še predno bo sklenjena in potrjena postava o sladkorju, se bo prodajal sladkor že po novi postavi in sicer v Miha Malikovi štacuni na Slapu. Obrniti se treba tozadevno na gospoda upravnika imenovane štacune, na Jožefa Ferjančič, po domače Šmaca. Na noge torej ljudje, če se hočete posladkati.

n Iz Amerike se je že vrnilo precej Vipavcev. Nauk za nas: Ne silimo v Ameriko.

n Birokratje. Z Goč je prosil posestnik dné 31. decembra popoldne za licenco, da bi smel žgati tropine. V eni minuti bi bili to lahko naredili, pa so rekli, da popoldne glede tega ne »amtirajo«. Pa bi vsaj to ljudem naznanili, da ne bi delali

dolgih potov zastoj. Ministrstvo pravi, naj se gre v tem oziru ljudem kar najbolj na roko. Vipavska davkarija pa pravi, da ne »amtira«. Kako gre to skupaj?

Iz reške doline.

n **Lepo je uspela veselica** »Katol. izobraževalnega društva« v Trnovem na Novoga leta dan. Predstavljala se je igra »Sv. Cita« in pred začetkom in po koncu igre nam je izborno zapel ženski zbor. Prostorna dvorana je bila natlačeno polna. Posetil je veselico s svojo »lepoto« tudi »Notranjčev« poročevalec »lepi« Polde, ki bo gotovo izrekel v »Notranjcu« svojo kritiko. Pa se je kar v kot stisnil in se ni upal nobenemu v oči pogledati; tako delajo vohuni in kdor ima slabo vest.

n **Izobraževalno društvo in pa Marijino družbo** bi rad »lepi« Polde uničil. V »Notranjca« je spraval poziv na c. kr. okr. glavarstvo, naj pazi na društvo, ker ne naznani glavarstvu, da prireja prireditve, pri katerih dela dobičke. Kot vohun bi se pa »lepi« »Notranjčev« dopisnik lahko bolje informiral, da društvo prireja take stvari le v zabavo članom, ne za svoj dobiček. Čudno se nam pa pri tem zdi, da hoče »lepi« Polde društvo učiti zakone, ko sam dela proti zakonom; izvršuje namreč zidarsko obrt brez »potenta!« Novi obrtni zakon pa še določa, da se mora dati obrtno dovoljenje le tistim. »ki so se za obrt učili postavno dobo tri leta in dokažejo svojo usposobljenost.« »Lepi« Polde je pa komaj eno poletje hodil z nekim zidarskim mojstrom kot »molar«, pa hoče veljati za zidarja. »Lepi« Polde! le pred svojim pragom pomeđi, drugi bodo že sami

n **Luči se boji** »lepi« Polde v »Notranjcu«. Se nič ne čudimo! »Neodvisni« kmetje se luči resnice vedno boje; še bolj se pa boje »špioni«, ker v temi lažje neopaženo vohunijo. — Poti so »lepemu« Poldetu preslabe, tako v »Notranjcu« zahavlja podžupanom. Seveda, Poldetu kot vohunu so poti preslabe, ker ne more tako tajno vohuniti kakor bi rad, se precej pozna, kedaj po potih hodi vohanska noga. Polde si lahko kupi »balon«, bo nailaglje neopaženo vohunil. — G. J. Škraboljeta napada »Notranjec« s starim pijancem, ker bi bil kmalu v temi utonil. Mi Škraboljeta ne branimo; veseli nas pa, da ga »Notranjec« napada, ker je Škrabolje liberalni pristaš celo življenje; tako tudi njegovi sinovi, izmed katerih ima eden celo »Notranca« naročenega. — Čitalniškim odbornikom je izvoljen »lepi« Polde, tako se je pohvalil v »Notranjcu«. Nimamo nič proti temu; neumljivo se nam pa zdi, da sedi v takem odboru tudi sodni nadoficijal Ložak! — Tožil bo vsakega z advokatom, če bo le tisti kaj imel, tako straši »lepi« Polde. Da bo pustil misel na advokata, mu povemo samo to, da advokat hoče imeti od tožnikov, ki nič nimajo, kakor Polde, da poda to varščino in tako visoke, več sto kronic, mu pa tudi »neodvisni« ne bodo »dobri stali«.

n **16 »Domoljubovih« naročnikov** je pridobil na Vel. Bukovici g. Petrin, kmetški mož! Posnemajte tega zavednega pristaša »Domoljuba«! Zlasti v vaseh v

»Podgori« je premalo »Domoljubov«! Na delo Jasenci, Zemonci, Vrbovci, Jablančani in »Kočani«!

n **Deželnozbornske volitve** so pred durmi; na delo pristaši S. L. S. »Neodvisniki« bodo sedaj zopet prilezli delat zgago. Koristno bi bilo, da bi se tudi v naši dolini ustanovila »Kmečka zveza«.

n **Obolet je »neodvisni graničar«** g. Mesar v Trnovem. »Neodvisnim« je zašel za polovico strankine moči. In sedaj so v Trnovem občinske in deželnozbornske volitve. Zelo nadležno!

n **Trstenjakov Tonček** »prosveta« v Ljubljani, bo menda tudi sedaj prišel reševati »neodvisno« stvar v našo dolino. Zapomnite si kmetje tega človeka, ki je na shodu v Bistrici trdil in na prste štel, da so izmed pet škofov, ki imajo svoje škofije med Slovenci, štirje rojeni Nemci, eden je pa nemčur, dasi so štirje rojeni in zavedni Slovenci! — Babčevega fantka menda sedaj ne bodo rabili več v naši dolini pri »neodvisnem« apostolskem delu; bodo »lepemu« Poldetu napisali govor, pa bo »on« razširil »neodvisni« evangelij cenejše kakor fantek!

Idrijske novice.

n **Občni zbor**, 22. decembra je imela »Katoliška delavska družba« v Idriji — kot po navadi — svoj redni občni zbor. Po poročilu tajnikovem, blagajnikovem in knjižničarjevem je poročal predsednik »Telovadnega odseka« br. Medvedič o odsekovi ustanovitvi, njegovem delovanju in njegovih ciljih. Prosil je, naj bi družbeni udje pristopali kot podporni člani k »Telovadnemu odseku«. In v čast našim vrlim društvenikom moramo reči, da umejo časovni duh in misel vzajemnosti: pristopilo jih je takoj precejšnje število in še pristopalo. Mladičiči so dobili toli zaželjeni drog. Navdušenost za telovadbo vedno raste.

n **Naša čipkarska šola** je naredila božično veselico. Po nagovoru g. dekana sta dve deklici prav lepo in glasno deklamirali. Neka čipkarica nam je v verzih med čipkanjem naslikala svoje stanje in svoja čustva, neka druga pa se je zahvalila vsem onim možem, ki se potegujejo za čipkarice. Med posameznimi točkami je sviral orkester »Kat. družbe«. Lepo je bilo gledati krasno okinčano visoko božično drevo, ki so okrog njega bila razložena darila za posamezne čipkarice. Tu gre hvala v prvi vrsti gosp. Jos. Zazula, vpok. davčnemu kontrolorju.

Pomanjkljiva prebava je vzrok skoro vsem boleznim. Za stalno vravnavo prebave izborno služi odlični dr. Rose balzam za želodec iz lekarne B. Fragner, c. kr. dvorni dobavitelj v Pragi. Dobiva se tudi v tujakšnih lekarnah. — Olej inserat.

Tek,
zdrav želodec, nobenih slabosti nimamo odkar rabimo Feller-jeve odvajalne Rabarbara kroglice z z. »Elsa-kroglice. 6 kroglic franko 4 krome. Naročite pri E. V. Fellerju v Sjubici, Elsa trg 16 (Hrvatsko). Elsa.

Pozor tamburaši! Izšli so najnovejši ceniki za tamburaško glasbo, od najboljših glasbenikov na tamburaškem polju, kot so Brož, Hruza, Tomić, Bozotti, Gervais itd. ter se morejo dobiti zastoj pri Prvi sisaški tvornici tamburic J. Stjepušin v Sisku.

Malokrvnost

in pa po njej povzročeno omalocručujočo slabost in onemoglost premaga **Scottova emulzija** presenetljivo hitro. Dobri glas, ki si ga je pridobila

Scottova emulzija
kot zanesljiv pomoček pri malokrvnosti

temelji na tem, da se zanjo porablja najfinejše primesi, ki jih je sploh mogoče dobiti za denar in jih more izbrati samo dolgoletna izkušnja, ter na tem, da je po posebnem Scottovem pripravljanju izdelana v okusno in vsekozi prebavno tekočino. Uspeh je izdelek neprekosne redilnosti.

Pristna le s to znamenko - ribičem - kot poročenim znakom za SCOTT-ov način.

Cena izvirni steklenici 2 K 50 v.

Dobi se v vseh lekarnah.

Izvirna steklenica 2 K 50 h.

Naprodaj po vseh lekarnah. 50

Na prodaj

je hiša z mlinom, v kateri se nahaja soba, čumata, hlev za 2 glavi živine in veža, obenem mlin na en tečaj, na katerem sta dva para kamnov in stope. Tik hiše je sadni vrt, na katerem je pod, šupa in vsivli. Blizu hiše je zemljišče, na katerem se redi 1 krava in par prašičev. Cena okoli 1800 K. Plača se lahko v obrokih. Zemljišče se nahaja pol ure od velikih tovarn in pol ure od kolodvora Medvode, od župne cerkve pa 20 minut — Več se izve pri Ant. Bazajju v Preki št. 26: 26 3-1

Prof. Pawlow označi

na podlagi točnih preiskav zdrav tek za najmočnejšega zbujevalca sekretorskih želodčnih živcev. Prav odlično pa zbuja tek, krepe želodec in olajšajo bolečine prave Bradyjeve želodčne kapljice. Pospešujejo opravila prebavnega dela, slast do jedi, odstranjajo telesnemu dobroti škodljivo naspnanje, čezmerno tvoritev kislin, telesno zaprtje, želodčne bolečine in drugo motenje prebave. Dobi se v lekarnah. G. Brady, lekarnar, Dunaj I. Fleischmarkt 1/307, razpošilja šest steklenic za K 5.—, tri dvojnate steklenice za K 4.50 franko. 2412

Bolečine živcev in revmatične se naglo pomirje in ozdravijo z

CAMPHOROMENTHOL VOSTREBAL.

Cena stekleni 80 v. Dobiva se v lekarnah ali direktno, če se vpošlje K 1.50 (2 steklenici) franko pri edini izdelovalnici Vostrebale-ovi lekarni, Praga-Karolinin dol. Zaloga: Lekarna H. Mardetschlager, Ljubljana, Jurčičev trg. Pozor pred ponarejanji! 29 1

Izdelane postelje

iz rednega posteljnega lista! Prvi dobroasopljeno. Perlice ali blazine, 185 cm dolga 110 cm

široka K 10—, K 12—, K 15—
in K 16— 2 metra dolga, 140 cm
široka K 14—, K 16—, K 18—,
K 21—, Zgornji 80 cm dolg,
in cm široki K 3—, K 3-50 in
38 4—, 90 cm dolg, 70 cm široki
K 4-50 in K 5-60. Izdelani tudi
po kakršnikoli drugi meri. 3-
delni modroci iz kreme za 1 po-
steljo K 27—, boljši K 33—.
Pošilja se poštine prosto po
povzetju od K 10— naprej. Za-
menja ali nazaj se vzame proti
povratni poštni stroškov 4-6
Benedikt Sachsel, Lobos 910
pri Piznu na Češkem. 1662

Pozor, kmetice in dekleta!
V moji lekarniški praksi, katero
izvršujem že čez 26 let, posrečilo
se mi je, iznajti na boljše sredstvo
za rast las, to je Kapilor
št. 11. Ivi deluje da postanejo
lasje gosti dolgi in odstra-
njuje prhljaj (luskinje) na gla-
vi Cens (franko na vsako pošto)
je: 1 lončič 3 K 60 v, 2 lončiča
5 K. Treba, da si vsaka obitelj
naroči. — Prosim, da se naroči
samo od mene pod naslovom
P. Juršič, lekarnar, Pakrac št. 65,
Slavonija. Denar se pošlje naprej
ali s poštnim povzetjem
b 9730

FRANC JOZEFOVA grenka
vo da.

„ČAS“
znanstvena revija, izhaja
10 krat v letu in stane po 4 K
na leto. Naročnino prejema
upravnništvo v Ljubljani.
„Dom in Svet“
Leposlovni mesečnik
stane za celo leto
K 10— Naroča se v
Ljubljani.

Josip Janko
urar v Kamniku

22 1 Velika ulica
priporoča veli-
ko za logo tep-
n h in stenskih
ur, budilnic, ve-
rižic, prstanov,
uhanov, brošev,
kakor tudi vsa
kovrtnih ocal, po zelo
nizki ceni. — Popravila,
tudi najtežavnejša, izvršim
vestno pod porostvom.

Postrežba točna! Nizke cene!
Priporočam gg. čevljarjem in p. t. občinstvu
svojo **trgovino z usnjem**
in vsemi čevljarškimi potreb-
ščinami v Ljubljani sv. Petra
cesta 2, nasproti cerkve frančiškanov.
Izkušal bom, da z dobrim blagom in nizkimi cenami
zadovoljim vse c. odjemalce in prosim obilnega obiska.
2844 52—1 **K. A. Kregar.**

Slabotni, v razvoju ali pri učenju za-
ostali otroci, ter slabo-
krvni, otožni, nervozni, utrujeni, lahko vzburljivi
in zgodaj oslabei odrasli rabijo z velikim uspe-
hom **dr. Hommela Haematogen.**

Slast se vzbudi, duševno in telesno
moči se dvignejo, vse živčevje se ojači.
Zahtevajte izrecno pristni **dr. Hommel-ov**
Haematogen in ne dajte si usiliti nobeno izmej
mnogih ponarejanj. Dobi se v lekarnah. 2170 5—13

Hlapec in cerkvenik

se išče pri Sv. Duhu, p. Krško. 44

Učenca

ki ima veselje do **čevljarške obrti**, 14 let sta-
rega, sprejme takoj v poduk **Ivan Lukančič**,
Godešič 51. P. Škofja Loka. 45

Učenec

se sprejme v trgovino z mešanim blagom. Nekoliko
zmožen nemškega jezika ima prednost. — Naslov:
F. S. poste restante na Biedu. 2845 4-2

Kašljajoče osebe opozarjamo na oglas o
Thymomel scillae, t. i. preparat, katerega več-
krat zdravniki priporočajo.

Kašelji

raglo umiri, razkroji
slez in lajša izmedek
prištni 30 1

Kar-lind lski
Davidov čaj.

1 zavoil 40 vinarjev.
Edin. izd. lovalulica:
: Lekarna pri :
: „Češki kroni“
Pr-g Karolinov del
Dobiva se v lekarnah ali
direktno, če se pošlje
80 vin. (2 zavoja)
Zaloga v Ljubljani: Le-
karna „pri gl. tem orlu“,
Juršičev trg.
Pozor: pred pomazanje!
Vsak zavitek ima terdiko
in p-dpis A Ferki.

Višjega štabnega zdrav-
nika in fizika dr. Schmida
12 1 znamenito 2536

olje za sluh

odstrani hitro in temeljito na-
stalo gluhoto. **lečenje in uspe-**
šnost po načinu in napu-
čnost tudi ako je že zastarano.
Steklenica stane 2 gld z navodi-
lom o uporabi. Dobiva se samo
v lekarni
pri „Črnem orlu“ na
Novem trgu v Celovcu.

**Ako ka-
šljate,**

če ste hripavi, zaslezeni ali nahodni, ako težko dihate in se ponoči po-
bete, je potrebno v Vaš korist, da rabite zaupanja vredno sredstvo.
Kot tako se hvali **Malápi-jev lipov medeni sirup** (Rp.: Syr.
trilae 300 gr) Njegov učinek pri kašlju hripavosti, zaslezenju, težki
sap, kataris, pomanikanju teka, nočnem potenju itd. se splošno pri-
znava. Vsaka steklenica 3 K. velika steklenica 5 K, 3 steklenice
franko 15 K po povzetju ali če se pošlje denar naprj. Glavna za-
loga za Avstro Ogrsko: **Lekarna pri „apostolu“, Budim-
pešta, Josefaring 64/48**
2.94 20—3

Trganje
reomatiške
bolezni ?
io
Zoltán-mazilo.

Steklenica 2 K, izvemši porto.
Pošilja dvakrat da dan po pošti
: **lekarna Zoltán** :
Budimpešta. 31 1
Zaloga v Ljubljani:
: **Emil Leustek** :
lekarna, Resljeva cesta št. 1

Vzajemno podporno društvo v Ljubljani

Kongresni trg št. 19 registrovana zadruga z omejenim poroštvom Kongresni trg št. 19

sprejema hranilne vloge vsak **po 4³/₄ 0/0** to je, daje za 200 kron
delavnik od 9. do 12. ure **9 kron 50 vinar. na leto.**

Druge hranilne knjižice se sprejemajo **kot gotov denar**, se da bi se njih obrestovanje prekinilo.

Rentni davek plača hranilnica sama. **Najsigurnejša prilika za hedenje.**

Kanonik **A. Kalan** l. r., predsednik. Kanonik **J. Sušnik** l. r., podpredsednik.

Herbábny-jev podfosforato-kiall

apneno-železni sirup.

Ta je že 38 let uveden, zdravniško preiskujen in priporočen. Izorno sredstvo za tvoritev krvi in kosti. Odstranjuje s se, pomiruje kašelj in vzbuda slast. Pospešuje prebavo in reditev. Cena steklenici K 250, po pošti 40 vin. več za zavitek.

Edino izdelovanje in glavna razpošiljatev: Dr. Hellmann-ova lekarna „zur Barmherzigkeit“, DUNAJ, VII.1. Kaiserstrasse 73—75.

V zalogi je še pri gg. lekarnarjih v Ljubljani, Beļjaku, Celju, Celovecu, Crnomlju, Nov. Martu, Reki, Svobodnu, St. Vidu, Trbižu, Tratu, Velikevci in Veljperku.

Zaloga skoro v vseh lekarnah

Herbábny-jev okrepljeni

Sarsaparilla-sirup.

Je že 33 let uveden in najboljšie preiskujen. — Izvrstno odvajalno sredstvo. Odstranjuje zaprtje in njega zle posledice. — Pospešuje odvajanje in čisti kri. Cena steklenici K 170, po pošti 40 vin. več za zavitek. 2650

Rano

vsake vrste se morajo skrbno varovati pred vsako okužbo,

ker se po tej lahko vsaka tudi najmanjša rana razvije v zelo hudo, težko ozdravljivo rano. Je 40 let se je iskazalo mešano vlažno mazilo, tako imenovano prašičko domače mazilo kot zanesljivo sredstvo za svobzo. Te vsebuje rano čista, stvaruje isto, olajšuje vstop in bolečino, hladi in pospešuje zaceljenje.

Razpošilja se vsak dan.

1 polica 70 vin., pol polica 50 vinarjev. Proti predpisanih 4 3 16 se pošlje 4 police, ali K 7— 10 police pošljete pristo za vsako postajo avstro-ogrske monarhije.

Vel dell embalaže imaje kako isto deponovano varstveno znamko.

Glavna zaloga

B. FRAGNER, c. kr. dvorni dobavitelj
lekarna „pri črnem orlu“

Praga, Malá strana; ogel Nerudove ul. 203.

Zaloga v lekarnah Avstro-Ogrske, v Ljubljani se dobi pri gg. lekarnarjih G. Piccoli, U. pl. Trnkóczy, K. Hardotsehligov, J. Hays.

2172

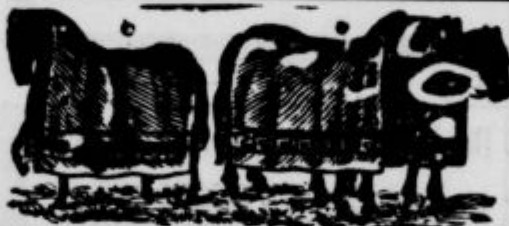
Čudno se mu zdi. »Nedeljski lovec, (ki je imel smolo, da je streljal mimo zajca ali ravno pred njim, ali pa za njim). V tem lovišču so pa čudni zajci, enkart so spredaj prekratki, enkrt zadaj!«

Moderno je, da se priporočajo primerna sredstva, ki so na glaslo kot zanesljivo učinkujoča proti trganju in revmi. Kdor torej trpi na revmatičkih boleznih, naj vporablja le zanesljivo učinkujoče sredstvo Kali Liniment (Zoltan-mazilo, ki ga priporočajo zdravniške avtoritete in se z velikim uspehom rablj pri najbolj zastarelih boleznih. To dokazuje veliko število zahval in zdravniških priporočil. Cena steklenici 2 K v lekarni Bela Zoltán, Budimpešta V., Szabadságtér.

MASTIN

doktorja pl. Trnkóczyja krmilno varstveno sredstvo se dobiva pristno pri trgovcih le pod imenom Mastin. Previdni kmetovalec ga primeša krmu vsaki domači živali. Najviše medalje na razstavah in tisoči zahvalnih pisem pričajo o velikih uspehih, ki se dosežejo z mastinom. 187 26 24

Tovarniška zaloga: lekarnar Trnkóczy, Ljubljana.

Združene tovarne se vsakdanje prodajajo letos sopot izključno po meni okroglo 4000 kom. takozvanih

vojaških kočev za konje

za ceno le gid. 2-20 komad in gid. 4-30 za par 6 parov franko na dom) naravnost na lastnika konj. Ti debeli, trajne trpežni kočevi so težki kot kožuhovina, temnosivi, okoli 150-200 omi veliki, toraj lahko pokrijejo oslega konja. — Razločno pisana naročila, ki se izvrše le po povzetju ali če se denar pošlje naprej, naj se pošljejo na 2214 3

Steiner-jevo komisijsko razpošiljalnico združenih tovarn za koce

Dunaj, II, Taberstrasse 27 G.

Ceniki na željo zastoj in franko. — Za neugajajoče se savašom vrniti naprej poslani denar.

Moogoštevilna prisnanja in naročila so došla od: kobilarne v Radavcu, Komarno in Brody, šupnika Kolarja Tutz, dr. Vračuna, odvotnika v Varasdu, posestnika Weichbergerja, Illosva, Grünvalda, Zorkovak, Roter Lichten, pl. Mroczkowski-ja Doostany, Rosenauerja Zg. Moldava, Kahlis-ja Mankendorf, Schenka Gerisdorf, lastnika umetnega mlina Fohringarja in dr.

Za vedno!

New-York in London nista priznala niti evropski celini ter le velika tovarna srebrnine prisiljena, oddati svo zvelo zalogo zgolj proti najšume plačilu delavnih moči. Pooblaščen sem izvršiti to nalogo. Pošiljam torej vsakomur sledeče predmete le proti temu, da se mi povrne

- gid. 6-90 in vice:
- 6 komadov najčistih namiznih nožev s prstno angleško bluzo;
 - 6 kom amer. pat. srebrnih vilic iz enega komada;
 - 12 kom amer. pat. srebrnih jedilnih žlic;
 - 1 kom amer. pat. srebrna zajemalca za juho;
 - 1 kom. amer. pat. srebrna zajemalca za mleko;
 - 6 kom ang. Viktorja čašic za poškado;
 - 2 kom efektivnih namiznih svečnikov;
 - 1 kom. ced'nik za čaj;
 - 1 kom. najfin slojalnica za sladkor.

42 komadov skupaj samo gid. 6-90. Vseh teh 42 predmetov le poprej stalo gid. 40 ter jih je moči sedaj dobiti po tej minimalni ceni gid. 6-90. Američansko pat. srebro je znano, je skor in skozl bela kovina, ki obdrži bojo srebra 25 let, za kar se garantuje. V najboljši državi leta inerat ne temelji na nikakršni steptarili, zavzemem se s tem javno, vsakemu, kateremu ne bi bilo blago všeč, povrniti brez zadržev znesek in naj nikdor ne zamudi ugodne prilike, da si omisli to krasno garnituro, ki je posebno prikladna kot prekrasne

ženitovanjsko in priloznostno darilo. kakor tudi za vsako boljše gospodarstvo.

Dobiva se edino le v **A. HIRSCHBERG-a** eksportni hiši amer. pat. srebrnega blaga na Dunaji II, Rembrandtstr. 19 O. Telefon 14597.

Pošilja se v provincijo proti povzetju, ali če se znesek naprej vpošlje. Čistilni prašek za njo 10 kr. Pristno le z zraven natanjeno varstveno znamko (zdrava kovina) Izvleček iz pohvalnih pisem: 5 pat. srebrno garnituro sem isko zadovoljen. Tomaž Rožanc, dekan Maribor. Eksk. baronica Edelsheim mi je najtopleje pripočila Vašo garnituro, toraj prošim, pošljite mi isko garnituro za gid. 6-90. Kocsard, 9 oktobra 1901.

Hona Tisza, roj. prof. Degenfeld. Ker je Vasa garnit. v gospodnji jako koristna, prošim, da mi pošljete le eno. St. Pavel pri Preboldu Dr. Camillo Böhm, okr. in tov. zdravnik.

Izjava.

V Trziču in okolici se je raznesla velika laž, da so meni podpisnemu pregledali vino, je našli ponarejeno in je izlili. poleg tega me pa še kaznovali za 1000 Kron. Večini je že znano, da je ta govorica laž; kdor bi pa dvomil o tem, mu s tem naznanjam, da je vse popolno izmišljeno. Kdor bi še nadalje govoril to laž, se bo moral zagovarjati pred sodnijo. O povzročitelju laži ni doslej nič znanega; kdor mi ga naznani, dobi zato 20 kron.

Anton Košir

gostilničar.

Blitrica pri Trziču.

14 1-1

Pozor! Čitaj! Pozor!

Slavonska biljevina

Ta je napravljena iz najboljših gorskih zelišč — ter se izvrstno in z najboljšim uspehom vporablja proti zastarelemu kašlju — bolih v prsih, — prehlajenju v grlu, hripavo-ti, težkem dihanju, a-tmi, — pljučnem kataru, suhem kašlju, tuberkulozi itd.

Detovanje izorno, vspeh siguren. Cena je franko na vsako post za 2 steklenici 3 K 40 vin., 4 steklenice 5 K 80 vin. po povzetju, ali če se pošlje denar naprej. — Manj kot 2 steklenici se ne pošilja. Prosimo, da se naroča naravnost od

P. Jurišića, lekarnarja v Pakracu št. 65 (Slavonija)

Zahtevalite zastoj in franko moj vel. cenik o preciz urah za tovar cene: Omega, Villodes, Intakt, Schafhauser, Oraciosa, pristne Hahn-ure od 7 gl. 50 kr. dalje.

IVAN JORGO urar c. k. sodnijsko y zaprišeženi cenice. Dunaj III/4, Rennweg Nr 75.

izvozna hiša zlatarne in srebrnine, delavnica za nove ure in popraviljanje, v vsake vrste žepne ure se deno novo paro za 40 kr. Pristna srebrna remont ura od 3-90 v šte. Srebrne veričice o 1 gl. višje, briljantni prstani, zlate ure za gospe in dame, kot priloznostni nakup, vedno v zalogi. Največja zaloga ur na nihalo od 5 gl. višje. Dobre ure budilnice 1 gl. 20 kr. Za vsako kupljenjo ali popravljenjo uro se jamči strogo reazno, kaka golitnja popolnoma izključena. 2744 6-3

Trgovina s klobuki in čevlji
Ivan Podlesnik ml.
 Ljubljana, Stari trg 10

prilaga svoje velike zaloge najraznovrstnejših klobukov, čimbrov in čepic, kakor tudi najkvalitetnejših ter najfinerjih čevljev.

Poslovno svarovano. Vsako posrejevanje hazvino Edino pristano je 25 48

Thierry-jev balzam
 z zeleno znamko „redovnica“.
 Cena 12 majhnih ali 6 dvojnastih steklenic ali 1 velika špeciialna steklenica s patent. zamaškom K 5.— franko.

Thierryjevo centifolijako masilo proti vsem le tako starim ranam, vnetjem, ranitvam, abscesom in oteklisam vseh vrst. Cena: 3 lončka K 3.60 se pošlje le proti povzetju ali denar naprej. — Obe domači sredstvi sta pevod znani in slovita kot najboljši. Naročila se naslavljajo na:

Lekarinar A. Thierry v Pregradi pri Rogiški Slatini.
 Brokers s tisoč originalnih pisem gratis in franko. V zalogi v skro vse večjih lekarnah.

DOBRO SRECO!
 Namesto . . . K 10.—
 samo K 3.80

stane lepa „Gloria“ srebrna s plombo 30 urna anker-remontirna žepna ura, prima kolesje z lepim glavir. okrovjem s sek. kazalcem in lepo pozlačeno ali posrebr. verižico z obeskom, natančno idoča za samo 1 gid. 95 ur. 13 1-1

Dalje ponujam pozlačeno, 30 urno. (veljprima švicarsko kolesje) remont. ura z lepo pozlačeno verižico za samo 3 gid. Za vsako uro dveletno pismeno jamstvo. — Po povzetju pošilja

Izvoz ur KOHANE Krakov št. 42.
 Za vsakojako denar zasaj. Mnogi so naročili po dvakrat.

Zastonj 2554

zahtevajte moj ilustrirani cenik o urah, zlatinini, srebrnini itd.
Dr. Heger, urar, juvelir in graver.
 Oselek 1. Kapucinska ul. 4 (Slavon.)

„Konard Leno“
 First-New York

snajprilavneja, najcenejša in najboljše pot iz Ljubljane v severno Ameriko, ker tod ni dolgotrajno mučno vetnie po raznih sezonskih, nobenega posredovanja, ne prenočevanja in sploh nobenih potratnih stroškov med potjo. Parniki so prostorni, zračni in svašni; večjo vrnko 14 dni. Hrana in postrežba najboljša. Pojasnila daje in karie prodaja glavni zastopnik. 2004 79

Bližnji odhod iz Trsta: Slavonija 12. februarja; iz Beke: Caronia 28. januarja; Carmania 8. februarja; iz Liverpoola: Lusitania 20. januarja in 22. februarja; Manrotania 8. februarja.

Andrej Odasek, Ljubljana, Slomškove ulice 25,
 poleg cerkve Srca Jezusovega.

„ Za 5 vinarjev „

si mora vsak preskrbeti prednosti pri nakupu blaga za obleko, kakorčnih sicer ni dobiti, kdor prosi po dopisnici za vposlatev vzorcev pri veliki trgovini **bratje Lechner v Gradcu, železna hiša.** To ne stane nič, na izbero pa ima vsak najmodernejšo blago za damske obleke črno in barvano perilno blago, posteljino, oksford, loden, sukno, vse vrste platno za perilo in posteljno opravo, in mnogo drugih predmetov, poleg cenika o vseh vrstah perila l. t. d. — Zloženo si more vsak doma izbrati in potem kar najceneje izvršiti najboljši nakup. Mnogo bili naroča že celo vrsto let vse svoje potrebitine le od tam, ker so se prepričali, da ima ta strogo realna trgovina pred očmi edine zadovoljnost svojih odjemalcev.

2026 12—

Dr. Kovacs-evo mazilo za roke.

V rabi nedosežno, povzročuje nežnost in belino rok v 3 dneh. — **Lonček i K 20 v.**

„International“ odstranj. mahu

naglo in gotovo odstrani nepotrebne kocine v obrazu in po rokah. — **Steklenica 6 K.**

Razpošilja po povzetju lekarna pri **Mariji Pomagaj, Budapest, Liszt Ferencz-tér 20.** Dobi se v lekarnah in drogerijah.

I. kranjsko podjetje za umetno steklarstvo in slikanje na steklo

Aug. Agnol,
 Dunajska cesta 13a, poleg Figovca

se priporoča prečistiti dobevični in p. n. slav. občinstvu za napravu cerkvenih oknov z umetnim steklarstvom ali slikanjem na steklo, stavbenih del, napravu okvirov, itd. itd. — Ima tudi v zalogi različno porcelanske in steklene posode za namizje gostin in zabavke, svetilke, okvire itd. po najnižjih cenah. — Mariji, ceniki in proračuni na zahtevo zastonj, mnoga spričevala za dovršeno delo se cenjeval odjemalcev in ogled na raspelago. 1907 59—20

Filipa Neusteina
 poslajene

odvajalne kroglice
 (Neusteinove Elizabetne kroglice).

Pred vsemi drugimi podobnimi izdelki imajo prednost te kroglice, proste vsakih škodljivih rimesi; uporabljajo se z največjim uspehom pri boleznih v spodnjem delu telesa, lahno odvajajoče, kri čisteče, nobene zdravilno sredstvo ni ugodneje in obenem povsem neškodljivo, da bi preprečilo

zaprtje.

Izvor premnogih bolezn. Radl poslajene oblike jih radi utivajo tudi otroci

Skatlica s 5 kroglicami stane 30 vln. ovaj z 8 škatlicami, torej 1 0 kroglic, stane le 2 K. Če se pošlje naprej K 2.45, se pošlje franko 1 ovaj

Sarilo! Naino se svari pred posrejevanji. Zahtevajte „Filipa Neusteina odvajalne kroglice“. Pristne le, če nosi vsaka škatlica in navodilo našo zakonito varstveno znamko v rudeče-črnem tisku „Sv. Leopold“ in podpis „Filip Neustein, Apotheke“. Naše trgov. sodnji zavrovane embalaže morajo imeti našo tvrdko 2588 10—2

Filipa Neusteina lekarna pri sv. Leopoldu
 Dunaj, Plankengasse 6. Dobiva se v vseh lekarnah.

Učenca

od 14—16 let starega za kovaško obrt sprejme **Janez Medon Rudnik** pri Ljubljani 12

Ceno češko posteljno perje

Osební kredit za uradnike, častnike, učitelje itd. Samostojni konzorciji za hranilnico in predujeme uradničk. društva dajejo po najzmernejših pogojih tudi proti daljšim odplačilom posojila na osebni kredit. Potovalci izključni. Naslovi konzorcijev se povedo brezpla. pri osrednjem vodstvu urad. društva, Dunaj, Wipplingerstrasse 25. 2438 4

5 kg novega skubljenega K 9.60, boljše K 12, — belega, ako mehkega, skubljenega K 13 ; K 24 snežnobelega, n. ehkega, skubljenega, K 30— ; K 36— . Pošilja se franko p. oti povzetju. Tudi se zamenj. ali nazaj vzame proti povzetju pošilnih stroškov. Ba. edikt Sachsen, Lobes 150, p. Pizen, Češko.

AMERICAN

Simon Smetek
 v Ljubljani Kolobovorske ulice 28

Potniki v Ameriko. Kateri želijo dobro, po ceni in za nesljivo potovati, naj se obrnejo na **Simon Smetek** v Ljubljani Kolobovorske ulice 28. Zskrovrstna Pojasnila daje se brezplačno.

Isototam sprejmejo se dobri in zanesljivi zastopniki.

KAŠLUJOČIM
 otrokom in odraslim osebam

prilisujejo zdravniki zelo uspešno

THYMOMEL SCILLAE

kot sredstvo, ki odrgava sluz, jo odvaža, ki blaži in potolažuje krčeviti kašelj in ki odstranjuje dihalne težkoče. Stotine zdravnikov so se že imenitno izrekli o hitrem učinkovanju tega sredstva, Thymomel scillae, pri oslovskem kašlju in pri drugih vrstah kašlja.

Vprašajte, prosimo zdravnika!

1 steklenica 2.20 K. Po pošti franko prešil pošiljati 2.90 K; 3 steklenice pri pošiljavi 7 K. 10 steklenic pri pošiljavi 20 K.

izdelovanje in glavna zaloga

lekarna B. FRAGNER-Ja
 2430 c. kr. dvorn. zalagatelja 24—1
 Praga III., št. 203

Dobiva se skoraj v vseh lekarnah.
 Pozor na ime sredstva, izdelovatelja in na varstveno znamko.